

KAKOVOST NAJ PREVLADA NAD MNOŽIČNOSTJO

Jugoslavijo prav gotovo lahko uvrstimo med države z največjim številom sejmskih prireditev. Glede na njeno velikost bi si celo upali zapisati, da je med rodilnimi po številu sejmov, saj skorajda ni večjega mesta, ki se ne bi ponašalo s kakšno sejmsko prireditvijo. Toda, ali so vsi ti sejmi resnično tisto, kar bi morali biti? Odgovori na to vprašanje so različni, prevladujejo pa seveda negativni. Velika večina sejmskih prireditev pri nas si tega naziva ne zasluži in le malo je sejmov, ki se lahko kosajo s tujstnimi prireditvami v svetu. Dejstvo je, da množičnost sejmov ne vodi k rasti kakovosti, saj takšne prireditve nenazadnje niso tudi poceni in v zadnjem času, ko se gospodarske razmere zaostrojuje, prihaja to še toliko bolj do izraza. Žal pa je tako, da organizatorji pač vztrajajo pri tradiciji in mnogi sejmi, ki so se kljub vsemu obdržali, ostajajo in ne preraščajo lokalnih okvirjev.

Sejmi bi morali prikazati razvojne dosežke in novitete na področjih, ki jih predstavljajo. Če so pa opazna, da je na sejmih tega izredno malo. Iz leta v leto se ponavljajo eni in isti programi, na njih pa srečujemo izdelke, ki jih lahko vidimo v vsaki trgovini. Tako je marsikateri sejem bolj podoben »vsašarju«, ki sicer privablja številne obiskovalce, vendar bolj zaradi spremljajočih prireditev, ne pa zaradi njegovega osnovnega namena. Uspešnosti posameznih sejmov zato nikakor ne bi smeli ocenjevati po množičnosti obiskovalcev pač pa po njegovi poslovnosti. To se pašeje velja za specializirane sejme, katerih organizatorji bodo morali v prihodnje še več pozornosti nameniti rasti strokovnosti in kakovosti teh prireditev.

V svetu je postala praksa, da nekatere specializirane sejmske prireditve organizirajo le vsako drugo leto, saj razvoj vendar ne gre s takšnim tempom, da bi dovolj novosti lahko predstavili vsako leto. Manjkati in zato kakovostno je vodilo organizatorjev teh sejmov in morda bi o tem kazalo razmisli tudi pri nas. To naj seveda ne bi postala praksa vseh sejmov pač pa le tistih zares specializiranih, ki si želijo pridobiti tudi ugled v svetu.

V Jugoslaviji vsako leto organiziramo več sejmskih kmetijskih prireditev, vendar sta le dve takšni, ki jima lahko pripišemo širše, tudi mednarodno, obsežje, vse druge ostajajo več ali manj na lokalni ravni, zato je za slednje v zadnjih letih tudi vedno manj zanimanja. Kmetijski sejem v Novem Sadu je po obsegu največji v državi, pomaša pa se tudi z najdaljšo tradicijo Radgonski je veliko mlajši, naziv drugega največjega kmetijskega sejma v državi pa je zato toliko bolj laskavo priznanje. Razvoj, ki ga je ta sejem doživel v slabih treh desetletjih, je spodbuden, z vključitvijo v mednarodno sejmsko dejavnost pa se mu odpirajo nove možnosti razvoja. Upajmo, da jih bo sejem v Radgoni znal tudi izkoristiti.

Svobodni trg tudi na sejmu

Kdor je že pred leti napovedoval čedalje manjše zanimanje za sejmsko dejavnost, češ »da ni denarja za tako pavovsko in nekoristno početje«, se je uštef. Nasprotno, zanimanje je vedno večje, še posebej v zadnjem letu, odkar je postal Kmetijsko-živilski sejem oz. Pomurski sejem član posebne komisije v skupnosti Alpe-Jadran. Pohitene in gospodarske probleme, o katerih vsak dan slišimo in beremo v sredstvih javnega obveščanja, pri tem sodelovanju ni čutili.

V Jugoslaviji je največji novo-

lije, Avstrije in Madžarske, prav tako pa so ocenjevalno komisijo sestavljali strokovnjaki iz vseh sodelujočih držav. Letos so torej ocenili šele prve izdelke, poleg kakovosti so ocenjevali tudi zunanji videz in najboljše bodo prejeli modri triki. Poleg tega je v tisku že prospekt v več jezikih, z njegovo pomočjo bodo prihodnje leto lažje nadaljevali začeto delo – pridobiti sodelovanje tudi drugih držav oziroma mesno-predelovalnih industrij. Med letošnjimi kmetijsko-živilskim sejmom bo tudi okrogla miza, ko bodo strokovnjaki predstavili svojo proizvodnjo ter se dogovarjali za sodelovanje.

Ocenjevanje suhomesnih izdelkov je torej šele začetek to vrstnega sodelovanja.

Razstveni prostor ABC Pomurke v Novem Sadu. Foto: L. K.

sodski kmetijski sejem, vendar lahko že danes trdimo, da ga gornjeradgonski po kakovosti močno prekaša. Zgledujejo se namreč po zahodnih sejmi, njihova največja želja pa je, da bi imeli kriterije za ocenjevanje izdelkov, izenačene s tistimi, ki veljajo na zahodnem trgu. Prvi korak k doseganju tega cilja je le tošnje ocenjevanje suhomesnih izdelkov, na katerih so sodelovali tudi priznani izdelovalci iz Ita-

SEJEM JE VEČ

Na 27. Kmetijsko-živilskem sejmu bo sodelovalo 50 novih razstavljalcev iz Jugoslavije (iz skoraj vseh republik), nekaj novih pa je tudi iz tujine. Že lani so začeli graditi novo halo, letos so jo dokončali in tako ponudili zainteresiranim 2 tisoč kvadratnih metrov pokritih razstavnih površin. Kaže pa, da je tudi to premalo, zato že razmišljajo o še eni

hali. Sejmišče bo letos komunalno bolj urejeno in opremljeno, zagotavljajo predstavniki Pomurskega sejma.

Poleg večjega zanimanja za sodelovanje na sejmu pa moramo poudariti še dvoje. Včasih so delovne organizacije predstavljale prek trgovskih organizacij, vse pogostje pa se dogaja, da se dogovarjajo neposredno s Pomurskim sejmom. Končno so tudi jugoslovanski razstavljalci ugotovili, da morajo poseči po sodobnejših metodah predstavljanja. Tako bo letos veliko nagradnih iger, žrebancev, poskušanj, predstavitev in drugega, da bi čim bolj pritegnili obiskovalce. Minili so torej časi, ko so bili razstavljalci veseli, če ni bilo nikogar na njihov razstaveni prostor, ker so se bali »dodatnih stroškov«.

Za nekatere, ki so se odločili za sodelovanje na gornjeradgonskem sejmu, je bil »magnet« bližina meje, za druge vključitev sejma v skupnosti Alpe-Jadran, za tretje mogoče večja kupna moč na našem območju. Sejem je torej prestopil mejo, in kakšen pomen dajejo temu na upravi Pomurskega sejma? »Memim, da bi moral biti sejem na področju agroživilstva vez med Jugoslavijo in svetom. Imamo velike ambicije, programe, vse pa je odvisno od tega, kako smo sposobni to ohladiti. Še prej pa: kako bomo znali pritegniti stroko, slovensko znanost, da se bodo vsi od stroke do politike potegovali za uresničitev naših ciljev. Sejem je namreč samo prostor, ki daje možnost,« je dejal direktor Ivan Kovač.

V EVROPSKIH SEJMSKIH KOLEDARJIH

Odkar je Pomurski sejem član skupnosti Alpe-Jadran, so njegovi sejmi zapisani kot enakovredni vsem drugim svetovnim v redne letne sejmske koledarje. Vsak poslovnež, ki prejme tak koledar, je tudi morebitni obiskovalec gornjeradgonskega sejma.

Poleg tega izdajajo tudi skupni bilten, v dogovoru med članicami komisije za sejme pa je tudi zapisano, da more vsak sejem odstopiti drugemu primeren prostor za predstavitve (če to želijo in omogočijo organizacije izskovne konference. Tesneje sodelujejo (zuenkrat) le s sejmom v Riedu in Gracu, kajti nemogoče je biti prav na vseh sejmi. Predstavljanje slovenskih sejmov je tudi naloga posebne slovenske skupnosti.

»Nekateri razstavljalci nam že sedaj govorijo, da bi morali s po-

Panonija doma in v svetu

Ceprav se sredstva, ki jih porabijo za sodelovanje na sejmi, vcelj ne povrnejo, gledano predvsem kratkoročno, pa je udeležba na nekaterih sejmih nujna, pravijo v sotoški Panoniji. Takšen neposredni stik med kupci in proizvajalci je potreben, zato se udeležujejo obeh sejmov v Zagrebu (spomladanski in jesenski), že več let sodelujejo na kmetijskem sejmu v Novem Sadu in na sejmu v Gornji Radgoni, letos pa se bodo v nekoliko večjem obsegu predstavili tudi na vinškem sejmu v Ljubljani. Na slednjem so se doslej predstavljali le s škropilno tehniko, tokrat pa bodo prikazali tudi polnilno linijo, ki je namenjena individualnim vinogradnikom oz. kletarjem. To bo kompletna polnilna linija z zmogljivostjo polnjenja okrog 2 tisoč litrov na uro.

Panonija pa se s svojimi izdelki predstavlja tudi na sejmi v tujini. Ne sicer samostojno, pač pa preko kooperantov in drugih predstavnikov. Na sejmu Agrotehnika v Frankfurtu razstavlja skupaj z Beckerjem, s katerim Panonija že več let uspešno kooperacijsko sodeluje, v Bologni v Italiji nastopajo s Pegoratom, sodelovali pa so že tudi na sejmu SIMA v Parizu, kjer jih je predstavljala tamkajšnja trgovska organizacija. Preko trgovske organizacije se bodo januarja prihodnje leto predstavili tudi v Belgiji na sejmu v Bruslju, ta sejem pa je za Panonijo še posebej pomemben, saj je vsako drugo leto, na njem pa razstavljalci prikažejo resnično najnovejšo dosežke. Ker Panonija izvaža svoje izdelke tudi v vzhodnoevropske države, so z njimi prisotni tudi na sejmi v teh državah. Tako sodelujejo na največjih kmetijskih sejmi v Poljski in Čehoslovski, v prvi v razstavnem paviljonu Poljuopskre, v drugi pa v razstavnih prostorih ACM.

Seveda so od sejma velike kakovostne razlike, pravijo v Panoniji, zahodnoevropski sejmi pa so daleč pred našimi. Sejem v Novem Sadu je kakovostno nazadovol, saj se tu razstavlja in prodaja prav vse, ne glede na kakovost, medtem ko je v Radgoni kakovost razstavljalcev veliko večja, pa tudi strokovnost prihaja na tem sejmu bolj do izraza.

čene ovire, ki jih mi ne moremo odpraviti. Naš sejem je prometno slabo dostopen, najsi gre za letalski ali avtomobilski prevoz. Slabe zveze so z notranjostjo Jugoslavije, pa tudi z Evropo. Poslovnega obiska bo vedno več.

delovalcev te opreme, ki je seveda cenejša od tuje. Za sodelovanje na gornjeradgonskem sejmu se zanimajo še izdelovalci opreme za predelovalno industrijo.

In kako je s tako imenovano sejmsko kvoto? Ivan Kovač je

Panonija se že vrsto let uspešno predstavlja na sejmu v Novem Sadu. Foto: L. K.

Abc Pomurka

USMERITEV NA VEČJE SEJME

Med organizacijami združenega dela iz Pomurja je ABC Pomurka gotovo tista, ki sodeluje na največ različnih sejmi. Čeprav vsi ti sejmi veliko stanejo, je sodelovanje na njih nujna, saj kupca mora seznanjati s svojimi izdelki pravilo v Pomurki Sejmi so sicer tudi prostor za dogovore in sklepanje pogodb, vendar se pogodbe sklepajo običajno pred koncem leta za naslednje leto, zato so mnogi sejmi časovno zgrešeni in ne dajejo ustreznih rezultatov. V Pomurki pravijo, da prav iz teh razlogov velika večina jugoslovanskih sejmov stagnira, na nekaterih pa se celo zmanjšuje število domačih razstavljalcev. Tudi sama vsebina sejmov ni takšna, kot bi morala biti, ne služijo svoji osnovni funkciji, n zato ne pritegnejo tistih obiskovalcev, ki bi bili zanimivi za razstavljalce. Boljši konec običajno na teh sejmi ptegnejo gostinci in drugi s spremljajočimi prireditvami. Po njihovih izkušnjah so jugoslovanski sejmi tudi predolgi, zato bi kazalo razmisli o skrajšanju tujstnih pri-

reditvev Zagrebaški sejem že sledi tem točnjam, tudi sejmi v Novem Sadu so nekoliko skrajšali, ostali pa še vedno vztrajajo čez dva vikenda. Organizatorji teh prireditev pa bi morali več pozornosti namenjati tudi samim razstavljalcem. Razstavnih prostorov so marsikje slabo vzdrževani, infrastruktura je neurejena in tako kot zastajamo za tehnologijo v svetu, tako tudi v sejmski dejavnosti še vedno močno zastajamo za svetom.

Za ABC Pomurko sta poslovno najzanimivejša zagrebški spomladanski in jesenski velesejem, lo pa je po njihovem mnenju tudi edni jugoslovanski sejem, ki nima okolišnje omejitve. V okviru ane sejmske prireditve je več specializiranih prireditev, za Pomurko pa so zanimive predvsem tiste, ki predstavljajo predelovalno in prehransko industrijo. Med zanj pomembnejše sejme v ABC Pomurki uvrščajo še spomladanski kmetijski sejem v Novem Sadu in sejmi v Gornji Radgoni, sodelujejo pa še na nekaterih drugih, manjših sej-

mih, kot so prehranski sejmi v Sarajevu, Beogradu in Skopju, vendar sodelovanje na slednjih postaja v zadnjem času vse bolj vprašljivo. V prihodnje se bodo bolj usmerjali na večje sejme, saj le tako lahko obdržijo svojo vlogo v jugoslovanskem kmetijskem prostoru.

ABC Pomurka pa je prisotna tudi na nekaterih sejmi v tujini, saj le-ti predstavljajo pot za prodor na svetovna tržišča. Ob sejmu Alpe-Adria v Ljubljani se občasno pojavljajo na kmetijskem sejmu v Veroni, saj je to tržišče zanimivo predvsem za prodajo živil. Sodelujejo tudi na svetovni borzi prehrane ANUGA v Kölnu, saj je to največji sejem prehrane v svetu, občasno pa tudi na sejmu IKOFA v Münchnu, ki je podoben sejmu v Kölnu, vendar bolj usmerjen na evropsko državo. ABC Pomurka je tudi nosilec sejmske izmenjave z Ingolstadtom v ZR Nemčiji ter ob Emoni in Merkatorju eden izmed nosilcev razstave slovenskega gospodarstva na Madžarskem.

Sejmi so tudi mesto za prodor v svet. Na fotografiji so pomurske ple-menske telice na sejmu v italijanski Veroni. Foto: L. K.

mnogo našega sejma priti na avstrijsko in drugo zahodno tržišče, vendar to ne gre tako lahko,« je menil direktor Ivan Kovač.

»Ne smemo razmišljati le o Avstriji in Madžarski. Mi obiščemo veliko sejmov, in če je le mogoče, skušamo kaj novega vnesti v naš program. Težko je predstavljati razstavljalce drugod! Mislim, da je pomembnejše, da dosežemo, da pridejo poslovneži iz tujine k nam. Tu pa so spet do-

Danes pa so vse posteljne zmogljivosti v Pomurju zasedene, tako da si moramo pomagati z zasebnimi sobami.«

SEJMSKA KVOTA JE PREŽIVELA STVAR

Pred kakimi desetimi leti je še okrog 40 odstotkov tujih razstavljalcev sodelovalo na radgonskem sejmu s kmetijsko opremo in mehanizacijo. Tudi v Jugoslaviji je danes že veliko dobrih iz-

odgovoril: »Imamo kvoto za blago splošne porabe in tu smo jo tudi izkoristili. Nekaj blaga smo spravili skozi. Kaže, da bodo tudi težki traktorji in kombajni.

Vendar pa je za to najprej potrebno imeti kupca in seveda denar. Tako da sejem v tem smislu ni več tako zanimiv. Pravimo, da naj bo tržišče čim bolj svobodno, zato bi morali tudi sejmske kvote počasi ugasniti. Tržišče bi moralo biti svobodno za vse, tako da bi lahko tudi izdelovalci opreme iz tujine prišli na sejem, če bi pričakovali, da bodo svoje izdelke lahko prodali. Naša politika še ni tako daleč, čeprav se dela v tej smeri.«

Vključitev v skupnost Alpe-Jadran ne bo prinesla željenih rezultatov, če se ne budo odprle tudi meje naše države, če ne bodo odpravili prepisov, ki zavirajo prodor na tuje tržišče. Seveda pa partnerji iz tujine ne bodo zadovoljni le s prodajo naših podjetij v tujini, ampak bi radi tudi sami pristavili svoj lonček.

In sejmi v Gornji Radgoni je pri tem lahko dobra vez

Bernarda B. Peček
Ludvik Kovač

**JEKLO
TEHNA**

dobimo
se na

KMETIJSKEM SEJMU
v Gornji Radgoni,
19.-27. avgusta 1989

za vas razstavljam
na 500 m²:
avtomobile
CITROEN
avtomobile
RENAULT
kamp priklopa
IMV-ADRIA
kmetijsko
mehanizacijo
HOLDER, ZRN
CLEMENS, ZRN
PLATZ, ZRN
KRAFT-CLEMENS,
Avstrija

SIVA GROZDNA PLESEN (BOTRYTIS CINEREA) NAJVEČJI SOVRAŽNIK NAŠIH VINOGRADOV

Botritis na kabernikih, botritis na pecljih in kisa gniloba ne povzročajo le velikih izgub pridelka, temveč je zaradi tega tudi veliko slabša kakovost vina.

Če pa bomo bolezen uspešno zatirali, moramo poznati njeno biologijo.

Gljivica BOTRYTIS CINEREA je v vinogradu vse leto. Prezimi v obliki sklerocijev, predvsem na odmrlih delih vinske trte.

Siva grozdná plesen na kabernikih

te, kot je suho listje ali slabo dozrela rozga. Spomladi v normalnih razmerah nastanejo iz sklerocijev, v katerih je več askusov, ki nosijo askospore. Askospore predstavljajo gederativno obliko reprodukcije gljivice Botrytis cinerea. Ko ti troši v ugodnih razmerah pridejo na trto začno kliti. Razvijajo se hife in splet teh hif je micelij, ki ga lahko vidimo tudi s prostimi očmi. Iz micelija se razvijajo konidiji — to je pa vegetativna oblika gljivice botritisa.

Minimalne padavine spomladi ali visoka zračna vlaga omogočajo razvoj gljivice. Ze slab veter lahko razuša spore. Napad botritisa je možen tako rekoč v vseh razvojnih fazah vinske trte. Ostanke cvetov so izdelan sub-

predvsem opažamo močnejše napade te bolezni v vinogradeh, kjer ohilno gnojimo, predvsem tu mislim na dušik; bujna rast trte zagotavlja idealne razmere.

Štadije, ko gljiva napade trto, smo omenili že zgoraj, tu bi mogoče omeniti le najpomembnejši čas napada botritisa. To je začetek mehanja jagod. Najbolj po- stane gljivica napadalna takrat, ko grozdni sok vsebuje več kot 4

odstotke sladkorja. Če je jagoda napadena nekoliko pozneje, ko grozdni sok vsebuje 12 odstotkov sladkorja, postane povrhnjica porozna, izhlapevanje vode se pospeši. Takrat to imenujemo žahina gniloba. To pri nas ni ravno pogost pojav. S pomočjo le-te se dajo pridelati vina visoke kakovosti.

Varstvo pred botritisom delimo na dva dela, posredne in neposredne ukrepe.

Pri posrednih ukrepih moramo predvsem paziti, da z mineralnimi gnojili gnojimo v mejah normalne in si prizadevamo za čim boljše prevečenost hahitusa trte. K temu pa pripomore vsa pravočasna ampelotehnična dela. Predvsem tu mislim na pletev, spravilo mladik med žice in vršičanje. Zelo pomembno je tudi odstranjevanje listja iz okolice grozdja. Mučenje opraviš pravočasno, da nas trava ne prerasi. Med trsi pa uporabljamo herbicide ali pa obdelujemo

Drug način varstva pred trti som je tako imenovano neposredno ali kemično varstvo pred boleznijo. Pred nekako 15 leti se je na našem trgu pojavila skupina botriticidov, ki so pomenili pravo revolucijo pri varstvu pred to boleznijo. To so vsem dobro znani: ronilan, pinulin, sumilex in tovrst. V zadnjem času se jim je pridružil še kidan. Vsi ti preparati so bili ob pojavu na tržišču zelo dobro učinkoviti, več kot 85-odstotna. Danes opažamo, da je njihova učinkovitost zelo padla. Podatki strokovnih služb se vrtijo okrog 50-odstotkov, to pa je za uspešno pestično zelo nizka vrednost. Ker vsi izhajajo iz iste skupine, se med njimi pojavlja tudi navzkrižna rezistenca. Na

Siva grozdná plesen na grozdju

vidiku ni novih preparatov za to bolezen.

Ob tej priliki bi opozoril tudi trsnikarje, naj pred cepitvenjem razkužujejo podlage in cepiče s chinolom. V silnici in trsnici pa je nujna uporaba onega od zgoraj omenjenih botriticidov.

Če napravimo iz tega sklep, vidimo, da se za varstvo proti Botrytis cinerei v prihodnosti ne bomo mogli zanašati na kemično varstvo, temveč bomo morali čimbolj misliti na posredne načine varstva. Siva grozdná plesen je najhujša bolezen v naših vinogradeh.

Kraner Andrej, dipl. inž. agr.

ŠE O ZATRAVLJANJU VINOGRADOV

Ze prof. Vinko Sadar je v svoji knjigi zapisal: »Obdelovanje zemlje je umetnost!« Danes v vinogradniški literaturi ni več pogoja obdelovanje zemlje, temveč le še nega ali oskrba vinogradniških tal!

V vinogradništvu se daje negi tal premalo pozornosti. Veliko se razpravlja in raziskuje tudi o najmanjših ampelotehničnih, prehranskih in varstvenih ukrepih. Na oskrbo tal se spomimo takrat, ko nas nekateri znaki na trti (kloroza, slaba in neenakomerna rast itd.) prisilijo, da tudi temu poglavju v vinogradništvu posvetimo več pozornosti. Z zemljo v naših vinogradeh ravnajmo prijateljsko, kajti tla se ne dajo oprati.

Marsikateri vinogradnik si zatavljanje vinograda zamišlja po svoje. Za vinogradnike je to nekaj novega, še zlasti za tiste, pri katerih velja pravilo, da mora biti vinograd vse leto lepo obdelan, čisti in brez plevelov in trav. Tako obdelava pa je bila in bo potrebna še vedno v vinogradeh, ki so gosto sajeni na kolu in tam, kjer zatravljajo, trajne ali začasne, ne dopuščajo talne ali podnebne razmere. Vendar o tem nekoliko pozneje. To, čemur danes pravimo zatavljanje vinogradniških tal (trajno ali začasno), je uničevanje plevelov in gnojenje z organskimi gnojili. Mehansko obdelovanje zemlje poskušamo danes v vinogradeh čim bolj zmanjšati. To je v bistvu za naravo nekaj tujega in obenem drag tehnološki ukrep. Uporabljamo ga le v določen namen in ob izjemnih priložnostih. Obdelava vinogradniških tal so izpostavljena najrazličnejšim vplivom dežja in sonca. Če vsak na novo zrasel plevel z naslednjim obdelovanjem ali herbicidom uničimo, nirnamo tal nikoli vsaj malo zasenčiti. Posledice nepokritih vinogradniških tal pa so lahko zelo velike. Zaradi zbijanja ali tlačenja in zaskorjenosti se življenje v tleh osiromašuje. Vedeti moramo, da imamo v vinogradu letno po vsaki vrsti približno 25 traktorskih prehodov. V vinogradu se lahko začnejo ka-

zati posledice tlačenja tal. Zelo se zmanjša prepustnost tal ne le za vodo, temveč tudi za zrak in toploto. Druga taka stvar, ki nas pri taki negi tal lahko preseneti,

trajno zatavljanje z obdelovanjem tal v vrsti, — trajno zatavljanje z uporabo herbicidov v vrsti, — začasna ozelenitev — nara-

organskimi gnojili. Čas odločitve za trajno zatavljanje je odvisen predvsem od humusa v tleh. Nikakor ne zatravljamo vinogradniških tal, če le-teh nismo dobro pognojili z organskimi gnojili. V prvih letih zatavljanja skoraj vedno pride do zmanjšanja pridelka, tako količinsko kot kakovostno. V nekaterih primerih se je zatavljanje možno lotiti tudi postopoma, recimo vsako drugo vrsto. Trajno lahko zatravljamo tla s samoozelenitvijo ali setvijo travno-deteljnih mešaníc. Začasna ozelenitev pa se največkrat kombinira s podobnimi. Model take začasne ozelenitve hi bil takle:

Zemljo prerahljamo ali preorjemo, spomladi zhranimo, poravnamo in zasejemo travno deteljno mešanico. Nato mulčimo vsakokrat, ko je trava visoka 20-30 cm. Nato tri leta samo mulčimo, v jeseni tretje leto pa zemljo spet prerahljamo, organsko po možnosti pognojimo, spomladi poravnamo in tri leta spet samo mulčimo. Tak model se dobro obnese v težkih tleh. Večina naših vinogradov pa je prav na takšnih tleh. Razumljivo je, da je treba dodatno gnojiti ozelenelo oz. zatravljeno vinograde. Največkrat se priporoča, da je treba poleg osnovnega gnojenja, zlasti v prvih letih, povečati količino dušika, odvisno od potrebe. Glede na padavine redno mulčimo z ustreznimi mulčarji. V sušnih obdobjih mulčimo pogosteje. Tu je namreč konkurenca za vlago med trsom in travno rušo.

S trajno zatravitvijo kot tehnologijo nege vinogradniških tal se bistveno spremeni potreba po vlažnih strojih in priključkih. V bistvu potrebujemo težje stroje (podvalječe, pluga, brane ...) le občasno. Najvažnejša stroja nam postane mulčar in škropilni agregat. To pa je mogoče le, če se nam je trajna zatavljanje kot nova tehnologija nege vinogradniških tal popolnoma posrečila in travo v naslednjih letih redno mulčimo in negujemo z ustreznimi stroji.

Z zemljo ravnajmo prijateljsko! Kraner Andrej, dipl. inž. agr.

Dober traktor, dober mulčar, uspeh zagotovljen

je odlaganje zemlje v dolino ob obilnih padavinah ali nalivih. Najbolj je to izraženo pri vertikalnih stonih vinogradeh. Lepše so tla obdelana, večja je površinska erozija. Zlasti drži to za tla, ki so obdelana s stroji, ki močno droblijo zemljo (frezel). Voda nam odplavlja najboljše fino prst, v kateri je največ hranil.

Vse te slabe strani obdelave do čistega narekujejo, da tudi pri nas čim bolj izkoristimo izkušnje sosednjih vinogradnikov iz naprednih vinogradniških dežel, pa tudi domače, ter začnemo s sodobno nego vinogradniških tal ZATRAVLJANJE. Prednosti ozelenitve tal, trajne ali začasne, so:

- preprečujejo erozijsko delo vode,
- zboljšujejo fizikalno kemične lastnosti tal,
- dosti manj je tlačenja tal,
- življenje mikroorganizmov v tleh je aktivnejše.

Ločimo več oblik zatavljanja, načel bom le nekaj najzahtevnejših za naše razmere:

vna zarast po vsej površini, — začasna ozelenitev z rabo herbicidov v vrsti, — uporaba herbicidov po vsej površini.

Kot vidimo, se s herbicidi pri nas še precej rešuje problem plevelov. V naprednih vinorodnih deželah, kjer imajo sodobno nego tal v vinogradeh, so šir herbicidi v pozabo in se uporabljajo le tu in tam. Pri nas pa so v vinogradništvu še enoju zlo. Če je že tako, pazimo, da jih bomo uporabljali le v vrsti in še to naj bo pas čim ožji. Tu je bilo le nekaj misli o rabi herbicidov v vinogradništvu.

Če se sedaj površno k zatavljanju tal, je potrebno upoštevati nekaj dejavnikov. Prvi je količina padavin v vegetacijski dobi. V primerjavi z drugimi vinorodnimi deželami imamo mi teh preveč, kar nam delo nekoliko podraži (več mulčenja). Drugi dejavnik pa je količina humusa v tleh. Po tujih izkušnjah je mogoče zatraviti le tla, ki imajo dobro sestavo in so temeljito pognojena z

METEOROLOGIJA ZA SADJARSTVO

Atmosfera je življenjsko okolje za vsa živa bitja na zemlji — človeka, rastline in živali. Vsi fizični procesi, ki nastajajo in se razvijajo v atmosferi, posebej še v ekoferi, imajo posreden ali neposreden vpliv na življenjske aktivnosti vseh živih organizmov. Med žive organizme pa spadajo tudi bolezni in škodljivci sadnih, pa tudi vseh drugih rastlin.

Ljudi je že od nekdaj zanimalo, kako podnebne razmere vplivajo na razvoj bolezni in škodljivcev. Kakšne so tu povezave z razvojem entomofitske in fitopatološke znanosti so prišli do spoznanja, da temperatura, padavine, relativna zračna vlaga in vlažnost listja v glavnem določajo pojav bolezni in škodljivcev. Pomembna je tudi možnost širite bolezni ali škodljivca v določenem okolju. Vse te povezave so pri določanju škodljivih organizmov že do podrobnosti raziskane. In prav temu bo namenjeno to pisanje.

Meteorološke podatke lahko spremljamo na več načinov. Najzgodnejši je s pomočjo elektronskih instrumentov. Ti so se začeli pojavljati v naših delovnih organizacijah, ki se ukvarjajo s sadjarstvom in vinogradništvom.

Ker so cene dokaj dostopne, bi bil smotrni tudi nakup v zasebnem sektorju. Možen bi bil tudi nakup v skupnostih, predvsem pa tam, kjer to dovoljujejo mikroklimatske razmere. Moderna elektronika nam omogoči, da hitro in enostavno dobimo opozorila o nevarnosti za nastanek gljivne ali bakterijske infekcije, pa tudi pojav škodljivcev. V Gornji Radgoni, v lozdu Radgonske gorice, smo spomladi dobili univerzalno meteorološko opozorilno napravo METOS in o tej hudo nes tekla beseda.

METOS vas obvesti o možnosti pojavn:

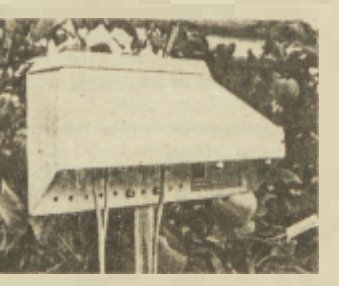
- jablanovega škrlupa
- jabolčnega zavijača
- zavijača lupine
- peronosporne vinske trte
- krompirjeve plesni

METOS je aparat avstrijske izdelave, ki s pomočjo elektronskih tipal meri naslednje meteorološke parametre: temperaturo, relativno zračno vlago, temperaturo listja, dnevne padavine, skupne padavine, količino padavin po zadnjem škropljenju, minimalno, srednjo in maksimalno dnevno temperaturo, vsoto efe-

ktivnih temperatur od različnih bazisnih temperatur naprej in kontrolna vlažnost listja!

Ze samo merjenje temperature in relativne zračne vlage prinese sadjarju dragocene informacije. Tako je recimo pri jabolčnem zavijaču (Carposcops pomonella), kjer vemo, da samice metuljčka ne odlagajo jajčec. Sistemski pripravki za varstvo rastlin slabo delujejo, če je relativna zračna vlaga pod 70%. Ob ugotavljanju pomez nam je v veliko pomoč. In še bi lahko naštevali.

Največji problem v jabolčnih nasadih pa je gotovo škrlup (Venturia inaequalis). Za ugotavljanje možnosti okužbe in nato stopnje okužbe je nujno, da vemo, kakšne so srednje dnevne temperature in kako dolgo je bilo listje omogočeno. Iz tega lahko na podlagi Milsove tabele izračunamo, kdaj bo končana inkubacijska doba. Če to vemo, si lahko termin škropljenja prilagodimo, da le to poteka v optimalnem času. Novi koncepti preprečevanja škrlupa so zasnovani na kombiniranem preventivnem — kurativnem varstvu. Le to pa ni mogoče, če nimamo možnosti spremljanja meteoroloških

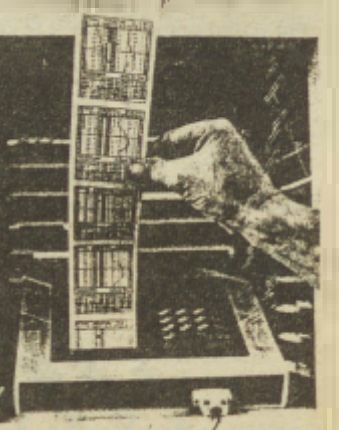

Tipična enota naprave METOS

podatkov. Rezultati so pokazali, da lahko na tak način prihranimo 3-4 škropljenja. Koliko je to v denarju, je težko reči, gotovo veliko, kajti stroški za pesticide so visoki.

Napravo METOS je mogoče kupiti v Jeklotehni Maribor, v konsignacijski prodaji. Cena je okrog 18.000 silingov. Na prvi pogled je visoka, vendar ni, glede na to koliko daje. V lozdu Radgonske gorice smo z njenim delovanjem zelo zadovoljni in smo pripravljeni posredovati tudi dodatne informacije.

Andrej KRANER, dipl. inž. agr.

Procesna enota naprave METOS

Ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

NA POMURSKEM SEJMU POSLUJE VSAK DAN OD 10. DO 17. URE.

LE ENA KRAVICA S TELETOM

Čakovec se izredno hitro razvija in postaja ne le gospodarsko središče Medžimurja, ampak tudi neke vrste trgovska Meka še za dobršen del sosednje pokrajine — Pomurja. Ponudba trgovskih lokalov, še zlasti pa blagovnice Medžimurka, je zares bogata.

Čakovec pa je našim ljudem znan tudi po tamkajšnjih semanjih dnevih, ki so vsako sredo, prvo sredo v mesecu pa je večji sejem, ko se kar tiso prodajalcev in kupcev. Prvo avgustovsko sredo se je tja podal tudi vaš novinar, ki mu je bilo to sejmišče znano že od prej, zato je lahko primerjal nekdanjo in sedanjo ponudbo. Najprej je stopil na živinski del sejmišča, žal pa tam ni našel nobenega prodajalca konj, po čemer je sklepal, da so jih Italijani že pokupili po vaseh. Tudi se ni imel priložnosti udeležiti nabiranja cen kravam, saj je bila

samo ena (s teletom), pa veliko zija, pravega kupca pa ne. Iškali je tudi domače rokodelce — izdelovalce lanenega in konopljenega platna — in naletel je na staro ženičko, ki je prodajala preperel prt, v katerega je lani še nabirala koruzo, zdaj pa ga je hotela prodati, da bi si lahko kupila kruh. No, lončarjev je bilo kar nekaj, sodarjev tudi, veliko prodajalcev vse mogoče krame, našli pa so se tudi prodajalci nežganega apna, medicar in, kar gre pohvaliti, štirje izdelovalci suhe robe (lesene vile, grablje, kosišča ...) iz prekmurske Male Polane.

Tudi čakovski sejem ni več to, kar je bil nekoč. Tudi ne, če je prva sredo in še povrh Porcinkulino proščenje, kot je bilo to prvo avgustovsko sredo.

Besedilo in slike
S. Sobočan

ZIVO APNO — Anton Hrnčar iz Lužana pri Varaždinu že več kot 4 desetletja koplje v bližnjem hribu apnence, iz katerega z žganjem s trdim lesom pridobiva živo apno, ki ga ob srednjem prodaja na čakovskem sejmu. Doktor ni bilo vse mogočih hrib in so ženske plesale standovca z gašenim apnom, je še slo, zdaj pa od apna ni pravega kruha, »kaj morem; zdaj, ko sem že v letih, se česa drugega ne morem več oprijeti,« je mučil prodajalec.

MEDICA ALI »VIRC« — Na čakovskem sejmu je že več desetletij stalen gnev medicar Matija Kranjc iz Čakovca. Poleg »šifrice« (slastičice) je prodajal medicu ali »virce«, kot so se tej pijači iz medu tudi reče. Dvadesetlitska steklenica pijače z obveznim tedom je bila po 6 000 dinarjev. Medicarju sicer močno konkurirajo ovezilne pijače, kot so razne oranžade in kafe, toda mnogi jo še vedno radi popijejo, vsakakor pa ob obisku sejma ali proščenja.

SUHA ROBA IZ POLANE — Redni prodajalec na čakovskem sejmu so izdelovalci lesenih grabelj, vil, kosišč... in sosednjih delov ranje: žerdin, žalik, kalazek, hórjan... iz Male Polane. Tudi na prvo avgustovsko sredo so razstavili svoje izdelke in precej od tega tudi prodali, čeprav so imeli ob sebi konkurenco z malo nižjo ceno. Kujja kakorosi? Tisti, ki so hoteli to, so kupili njihovo orodje.

KRAVA S TELETOM — Zakouca Žižković iz Novega Sela Rnk sta pripeljala na sejem v Čakovec kravo s teletom in za obuj hoteli iztržiti 20 000 000 dinarjev. Ker sta edina pripeljala goveda, je bilo pri njih veliko povpraševalcev za ceno, resnih kupcev pa malo. Vse kaže, da so se tudi v Medžimurju krave močno zrušile. Menda največ zaradi nizke cene za mleko. Tudi naša sogovornika (stjepan in Marija) sta kravico prodajala iz tega razloga.

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE BOJEVSKIH STRANOK

OBMURSKI

TEDNIK

Vsem našim izseljencem v Ameriki, Franciji, Nemčiji in drugih deželah sveta želimo v leto 1958 vse najboljše in na svidečenje v poletnih mesecih! (Voščilo iz zadnje številke Pomurskega vestnika v letu 1957.)

Pogledimo zgolj sinopsis z ene tednišnje sej OK ZKS in OO SZDL v Murski Soboti pod naslovom Ne dovoljujemo samovolje. Takole: »Ugotovljen porast orehne potratnje. Prodajajo, naj ne bi premurili v vseh gospodarskih organizacijah. Književnost in ustni besedni brezposrednega vpliva na proizvodnjo naj ne bodo premurili. Ne dovolimo samovolje strokovnjakov in »strokovnjakov«. Strokovnost ni vse, več nam pomenijo dobri socialni odnosi. Odpravimo nepopravljive in gospodarjenju, ki jih povzročajo predvsem subjektivne okoliščine.»

Zanimiv uredniški poseg iz tistih dni: Pišejo naši kandidati je bil avtor rabinke. Ob drugih se je z obširnim člankom oglašil Stefan Amahč — Brez trgovin in drugih kmetijskih obratov bodo kmetijske zadruge zares »kmetijske«. (Pomurski Vestnik šte. 6, 58 13. februarja 1958.)

Predlog novega novinarja — Da se Gorici ne bodo selili kot lastarke — Gorici ne naj se specializirajo za sadjarstvo. Sadjarstvo daje dvamplokrat večji dohodek kot poljedelstvo. Sadjarstvo lahko zapusti vsa sezonska delovna sila — Gospodarska moč treh občin znatno poveča organizirano sadjarstvo. Enega največjih problemov Pomurja rešuje sadjarstvo — Kompleksen načrt za preusmeritev gorkega gospodarstva k sadjarstvu, vključuje tudi predelavo industrijske — Uresničanje načrta je možno, ob uveljavljanju vseh, v desetih letih! — Gospodarske ravnine k razpravi! — Kogar zanima, naj pogleda v 7. številko našega tednika pred 31 leti, saj pa je predlog novinarja Viktorja Šurca naletel na dokajšen odziv — vsaj v besedah, če ne v dejanjih.

Frane Rihtarič — »retiran« — Zlatočinec za zapabi — Na vesti ima več domov. Njegov »bazar« na Kozjanskem — Umor mlilnika Alojza Bartola na radgoviškem občinskem bloku — Glavni smoter domovih tatarov — Nepravilni račun tu di v sosednji Avstriji. Nedvomno dovolj odmeven dogodek v letu 1958.

Regionalni plan Pomurja — 11 strokovnih komisij vsakokvalificiranih strokovnjakov — Skupna dela okrog 80 strokovnjakov največjih znanstvenih ustanov in domačih strokovnjakov iz Pomurja. Sodelovanje okraja in prebivalstva. Se ena od pomembnejših novic v desetletju izhajanja našega časnika. Da smo v Pomurju — smo, smo bili in ostani tudi bomo! disciplinirani in pokorni državljanji pomurje tale poročila iz 60 let.

Visoka udeležba po vsej državi — Najboljša volilna udeležba 'slo je za volitve predstavnikov najvišjih predstavniških organov v Jugoslaviji — op. B. Ž.) so po doslej sprejetih podatkih dosegli okoli 92,7 odstotki, Ljubljana 92,7 odstotki.

Razprava o perspektivnem planu industrije — Tovarna težke konstrukcije v Pomurju? — Iz osnutka perspektivnega načrta o razvoju kmetijstva v Pomurju (1957—1961). Vse predelke — dohodkov — V letu 1961 so 65 odstotkov večja kmetijska proizvodnja. Glavni uredniševalci načrta: družbena kmetijska posredstva in kmetijske zadruge v kooperaciji z individualnim kmetovalci. — Namesto 8 000 26.000 ton umetnih gnojil — Za uresničanje načrta predvidene 4 milijarde 109 milijonov dinarjev — Večje izkoriščanje proizvodnih bogastev v letih 1957—1961 — Prof. Janko Liška: Tabori so razen slovensko narodno zavesti igorov ob avtoritativni razpravi knjig in slik ob 90-letnici 1. slovenskega tabora v Ljutomeru 25. maja 1958) — Težave sabaške centrale PTT — 1600 pogovorov dnevno — Sprejet perspektivni plan gospodarstva razvoja Pomurja — Za socializirano materialno trgovino — Neslučen konec turniske KZ kmalu po njuni deseterletni — Anarhna in zavoženo gospodarstvo — Ugodni pogoji za gradnjo obrata sadnih in grodnih sokov ter koncentratov v Murski Soboti.

Pa je samo nekaj naslovov iz Pomurskega vestnika v letu 1958. Nadaljevanje sledi. (B. Ž.)

POMURSKI

VESTNIK

VESTNIK

VPRAŠALI SMO NAMESTO VAS

Plin v naših pomurskih gospodinjstvih ni neznanka, saj je veliko gospodinj spoznalo, da je v primerjavi z elektriko cenejši, poleg tega pa z njim veliko hitreje skuhaš kosilo.

Kaj pa zemeljski plin za ogrevanje stanovanj? Pred mnogimi leti so imeli plinske instalacije v Lendavi, potem ko je plina zmanjkalo, pa so jih razdrli. V zadnjih letih, ko so naftne vrtnice poglabili, priskajajo iz zemeljskih neder spel večje količine plina. Poleg tega smo v Pomurje napeljali še plin iz Sovjetske zveze. Na ta vir energije so za zdaj priključeni le večji industrijski porabniki v Murski Soboti, Radenci, Ljutomeru in Radgoni. Kaj pa zasebniki, zlasti gospodinjstva? Ali obstaja možnost, da se tudi ona priključijo na ta čisti vir energije za ogrevanje in kuho? Na to vprašanje, ki nam ga je poslal eden izmed bralcev, smo poskušali odgovoriti pri vodji razvoja v Mariborski plinarni, Stanku Mitroviču. Povedal je, da je plin v primerjavi s kurilnim oljem cenejši za 10 odstotkov, poleg tega pa ga ni treba kupovati na zalogo (kot

GRELI SE BOMO S PLINOM

kurilno olje, drva, premogi, ampak porabo plačujemo mesečno. Zanimanje za možnost priključitve je v severovzhodni Sloveniji veliko. V Murski Soboti v eni od kotlovnic blokov že kurijo s plinom. Povsem naravno je torej, da bo prej ko slej plin prišel še v druga pomurska gospodinjstva, seveda najprej na tistih območjih, do katerih je že speljana plinska napeljava. V Mariborski plinarni prav zdaj v sodelovanju s Petrolom izdajajo: Zemeljski plin pripravljajo idejno zasnovano razširitev plinskega omrežja, možnost priključevanja gospo-

dinjstev pa naj bi se poudarila šele prihodnje leto. Seveda pa se na to ni mogoče povsem zanesti, saj, četudi bodo instalacije zgradili, še ni rečeno, da bo ogrevanje s plinom tudi tedaj cenejše.

Treba bo torej počakati na dan, ko in pripravljati kurjavo (olje, premog, drva) za naslednjo kurilno sezono, kajti s plinom, ki bo prišel do plinskih gorilnikov, se bodo v pomurskih občinah središčih in Radenah v najbližjem primeru ogrevali šele v kurilni sezoni 1990/91.

S. Sobočan

STIHL

MOTORNE
ŽAGE,
ŠKROPILNICE
IN MOTORNI
ČISTILNIKI

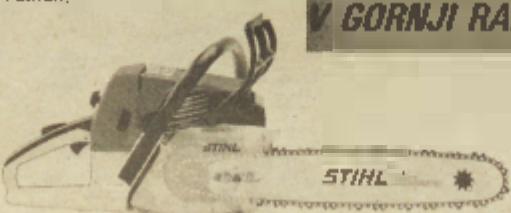
V KONSIGNACIJSKI PRODAJI

Informacija
UNIKOMERC Zagreb, predstavništvo Ljubljana,
Celovška 147, tel.: 555 033, 555 485
in SOSKO GOZDNO GOSPODARSTVO Tolmin,
tel.: (065) 81 130, 81 133

SEMNARNA MARIBOR, Vetrinjska 30,
tel.: (062) 21 648
NOVOTEHNA NOVO MESTO,
Glavni trg 11, tel.: (068) 21 737
AGRAPIA Brežice
SEMNARNA Matlika

NAŠE IZDELKE LAHKO
KUPITE NA SEJMU
V GORNJI RADGONI!

DO LJUTOMERČAN. TOZD SIMENTALKA

Pot do informacij — Sizifovo delo

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je glavno novinarjevo delo — zbiranje informacij. Včasih do informacij ni težko priti, zgodi pa se, da novinar zaide v labirint vrat, ki pa so v glavnem zaprti. Po redakcijskem dogovoru, da napišem nekaj aktualnega iz Ljutomerčanskega tozda Simentalka, sem poklical direktorja Antona Osterca in se dogovoril za pogovor. Po telefonu sem mu povedal tudi, kaj vse bi rad zvedel o tem tozdu. Kljub rani uri — dogovorila sva se za naslednji dan ob 6.00 — sem bil pet minut čez dogovorjeno uro v njegovi pisarni. Seveda s kompletno novinarsko opremo: fotoparatom, magnetofonom in drugim, kar potrebujem pri pogovoru. Takrat pa pride presenečenje: tovariš Osterc, direktor Ljutomerčanskega tozda Simentalka, mi vljudno pove, da ne ho odgovoriti na vprašanja, kajti on ni pooblaščen, da bi dal informacije. Za dajanje podatkov o stanju in problematiki v tozdu je pooblaščen le generalni direktor delovne organizacije Ljutomerčan.

Seveda sem skušal takoj preveriti, kako je z informiranjem javnosti v tej delovni organizaciji, a žal je bil generalni direktor na dopustu. Ko sem izvedel tudi to, sem pobral svoje stvari, se zahvalil direktorju tozda Antonu Ostercu in se poslovil.

Sedaj pa se sprašujem: Če je generalni direktor delovne organizacije pooblaščen za dajanje informacij, zakaj za vrata pa imajo direktorje tozдов? Ne gre, da ne bi zaupal generalni mu direktorju, vendar po mojem lastnem prepričanju menim, da je direktor tozda še vseeno najbolje informiran človek o stanju in težavah v njem. Direktor tozda je zaenkrat še vedno 8 ur dnevno s svojimi delavci, vsak tretinek rešuje pomembne zadeve, v za vse, kar se dogaja na njegovem področju. Nubene informacije iz druge roke ne morejo biti tako točne in sveže kot tiste iz prve roke. In če je generalni direktor na dopustu, je že toliko in toliko časa zunaj dogajanja, tako da ilovim, da bi mi lahko dal sveže in aktualne podatke o tozdu. In če se že sprašujem, se bom vprašal tudi naslednje: mar je v delovni organizaciji Ljutomerčan toliko nezaupanja v strokovnost direktorjev tozдов, da se je generalni direktor Anton Slavič kar sam pooblastil za tako pomembno nalogo, kot je informiranje javnosti o položaju v delovni organizaciji? In navsezadnje: ko sem preverjal, kako je z dajanjem informacij v delovni organizaciji Ljutomerčan in v pogovoru z direktorjem tozda Simentalka, se nisem mogel znebiti vtisa, da gre tudi za nekakšne osebne igrice in osebna metanja polen pod noge obeh direktorjev. Žal na škodo zaposlenih, ki svojega tзда ne bodo videli v časopisu v takšni luči, kot bi ga lahko, rudi na škodo bralcev, ki ne bodo vedeli, kaj se dogaja v tej temeljni organizaciji, nikakor pa ne na mojo škodo.

Dušan Lopacnik

TUDI MI ŽELIMO BESEDO

Naši narodi — narodi SFRJ — so že v svoji zgodovinski borbi za lastno bitje in obstoj demokratični narodi. To so dokazali tudi s svojimi napori in žrtvami v narodnoosvobodilnem boju proti fašizmu in nacionalsocializmu, ko so združeni pod vodstvom partije in na strani ter ob pomoči vsega demokratičnega in svobodoljubnega sveta izbojevali zmago in svobodo.

Kdor tega ne vidi, ne želi videti in razumeti, je odkrit nasprotnik razvoja demokratičnih tendenc slovenskega in vseh drugih narodov Jugoslavije in tudi nacionalnih manjšin, ki v tej državi živijo. Nihče ne zanika in samo po sebi je razumljivo, da nam je pri tem nujno potreben pluralizem, kakor so potrebne začetke za pripravljanje dobre jedi. Toda tskanje in praktično izvajanje tega pluralizma nas ne sme razdvajati, marveč združevati, postati dejanski pogojniki in motor za odpravljanje vseh sedanjih težav, gonilna sila, ki bo izrinila na površje vse, kar je škodljivo ali zamerljivo. Tako bomo na že postavljene temelje avtorske lahke zgradili družbo, v kateri bo življenje vredno človeka. Da se gradi in se ustvarja prava, pravična socialistična družba, ali da se pokažejo vse njene prioritete, ni v korist delavca, intelektualca in človeka, ne zadostujejo formalna ideologija in vsakovrstni programi, deklaracije in podobno. Celu državna oblika socialističnega naziva tega ne jamči, saj imamo to obliko in ta naziv tudi mi, pa, kakor vidimo, ne gre na prei.

Se več. Po vseh uspehih, ki jih v povojnih letih lahko pokažemo, smo sedaj zašli v skorajda nepremostljive težave. Pri tem pa vsi mogoči nasprotniki socialistične družbene ureditve znotraj in zunaj državnih meja zmagoslavja krojijo in dokazujejo, kako se »umetno« ustvarjena Jugoslavija ruši kot stavba iz karte. Zbirajo se že tudi finančna sredstva za odločen »odločilni« udarec. (il-

trirajo v domovino, predvsem pa med naše ljudi na delu v tujini, vse mogoče elemente, propagandni material, organizirajo celo odkrite sabotaže in podobno, vse pa samo z enim ciljem, ki ga ni potrebno posebej omenjati in je popolnoma jasen: Jugoslavija v sedanjih obliki mora izginiti z zemljevida Evrope. V imenu pluralizma so v svoj končni uspeh pripravljeni.

Toda, je to tisti pluralizem, ki si ga naši ljudje želijo in ob pomoči katerega naj omogočimo pravo demokratično družbo, ki bo sposobna predstavit in dati vse socialne, nacionalne, religiozne in druge pravice? Dvomim o tem celo zelo dvomin! Prav zaradi tega odločno odklanjam vse alternativne pobude, ki želijo pod krinko zmagoslavja nad zavoženo politiko Zveze komunistov koncu SFRJ kot pravne skupnosti njenih narodov, ker to nasprotuje vsem zgodovinskim napotkom le-teh do sedaj. Oblasti za vsako ceno in na škodo svojih narodov pa prav gotovo ne želi tudi ZKJ, kar pa je vprašanje nadaljnjega razvoja in časa. Njene nekompromitirane in zdrave sile ne bodo dopustile pod plaščem alternativne skritim nasprotnikom Jugoslavije vdura do uveljavitve njihovih umazanih interesov. Alternativa, da, toda zdrava in so-

cialistično usmerjena.

Zgodovina ni deljiva in jo moramo kot celoto obravnavati. Zdi se mi, da ob sedanjih težkih odločitvah zvezne vlade, delamo prehitre sklepe (ne vsi, seveda) s tendenco za podstrešje, kako je naš socialistični družbeni sistem praktično antidemokratičen brez novonastalega pluralizma. Je to res? Mar nismo pri tem do kraja podcenili že obstoječega spektra političnih sil, ki so, vendar le neke ob strani, zaradi centralne moči delovanja ZKJ že iz same revolucije. Ravno to pa je menda tudi bil glavni vzrok njene vse večje birokratizacije. — Tu naj govore strokovnjaki! Ni moj namen in tudi ne čutim se poklicanega ugibati o tem, ker nisem član ZKJ, s tem pa ni rečeno, da ne vidim v tej pozitivnih ali negativnih dejavnikov.

Ogromen tehnološki razvoj in napredovanje zapadnega sveta in gibčni prehod kolonialno-teritorialnega kapitalizma v industrijsko-finančni hegemonialni kapitalizem je postavil vse sisteme socialističnega planskega gospodarstva v zelo neperspektiven, da ne rečem katastrofalni položaj. Tudi Sovjetska zveza ni izžveta.

Kje je mesto Jugoslavije ob takem razvoju političnih in gospodarskih dogodkov v svetu? — Tukaj mi hote ali ne hote prihajajo v spomin besede Jožeta Veljarnja, predsednika mestne občine Murska Sobota in borca okto-brske revolucije, ki jih je izrekel leta 1954 ob pomurskem festivalu: »Mi govorimo preveč o iz-

gradnji socializma in premalo mislimo in delamo za človeka. Tu se nam ho maščevalo. ...« Veljarni ni bil komunist. Teh njegovih besed nisem nikoli mogel pozabiti, pa čeprav ga takrat nisem razumel. Kdor ga je poznal, a mnogi Sobočani se ga gotovo še spominjajo, vedo, da ni nikoli po nepotrebnem izgubljal besed.

Z menoj vred tisoč in desettisoč zdomcev v vseh krajih sveta pozorno spremljajo razvoj dogodkov v domovini. Pozdravljajo vse ukrepe, ki so dobronamerni in vodijo do izboljšanja odnosov med njenimi narodi, ki vodijo k utrjevanju najosnovnejših človeških pravic in medsebojnemu razumevanju. Tudi mi v tujini, kar nas je dobronamernih, varujemo in negujemo vse, kar nas združuje in odločno zavračamo vse napade na suverenost Jugoslavije. Mi zdomci, ki smo del delavskega razreda Jugoslavije, delamo to z besedo in dejanji. Ko pridejo k vam v domovino na obisk k znanec ali sorodnikom, kdor jih še ima, se veselimo ob vaših uspehih — krhijo nas vaše težave. Naš pogled išče in boža ljudje domače kraje, išče sleherno drevo, ki še stoji tam kot pred desetletji.

In kadar sam zagledam Lendavo, Lendavske gorice in grad, mi zatrepeta solza v očeh. Pred Miskovo zidnico se skoraj zmeraj najdem in mi jo misli pohiti daleč, daleč nazaj. Toda ljubih obrazov ni več. Ostal je le spomin in še zmeraj trpeča — domovina. Ivan KRAMAR, ZRN

ZLATA URA VREDNA BRANJA

Gotovo nisem edini, ki mi je podlistek Zlata ura, ki ga je napisal Franček Stefanec, všeč. Všeč mi je zato ker je pisan tako da nam pričara detekš se ne tako davne preteklosti. Ker pa je opis kraja dogajanja zelo blizu mojega rojstnega kraja, je razumljivo, da so mi mnoge osebnosti iz tega podlistka znane. Še bolj pa so mi znani kraji, ki jih opisuje Franček Stefanec.

Ne morem pa tudi mimo po-

hvale načina pisanja. Podlistek, ki bo gotovo izšel tudi v knjigi, vsaj jaz tako upam, nam prikaže tudi mnoge kmečkih in tržnih ubičev iz še ne tako davne preteklosti. Avtor je tako mnoge ubiče iztrgal pozabi. Pohvalno je tudi, da je ohranil mnogo besed v izvorni obliki, to je taki, kot so jih v teh krajih uporabljali. Zavedam se, da je to le moja ocena, ki pa bi bila popolna šele takrat, ko bomo v Vestniku prebra-

li zadnje nadaljevanje Zlate ure. Prepričan pa sem, da je to branje všeč tudi drugim bralcem Vestnika. Avtorju Frančku Stefanecu pa že sedaj čestitam za lepo napisano literarno delo, ki ho ustalo kot zgodovinski zapis dogajanj sredi Slovenskih goric, zlasti pa iz okolice prelepe Sv. Trojice, ki so jo po vojni preimenovali v

NESVETO GRADIŠČE. Ludvik KRAMBERGER

PRODAJA ŽIVIL IZ BLAGOVNIH REZERV — DVOMLJIVA POTEZA VLADE

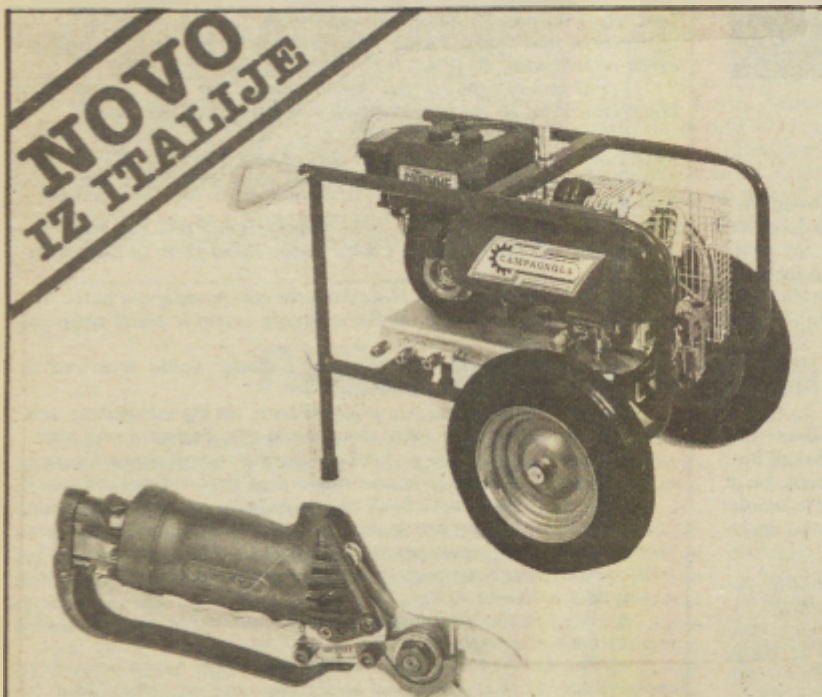
Prodaja osnovnih živil iz zveznih blagovnih rezerv po nižji ceni ni dosegla namena — s konkurenčnimi cenami zmanjšati visoke cene živil. Med občane je prinesla nemir in vznemirjenje ga že dolge vrste čakajočih, ki v prvi vrsti iz blagovnih rezerv niso imeli denarne možnosti kupiti 50-kilogramskih vreč sladkorja in več steklenic olja. Očitno bo morala vlada za umiritev cen poseči po drugačnih ukrepih, kot so kontrola cen in reali-

za cena živil, saj mnogi pridelnalci izkoriščajo sprostitve cen. To blago, ki buri duhove občanov, naj bi se razdelilo v obrate družbene prehrane, šole, bolnice in v JLA (zmanjšanje proračuna za armado). Navsezadnje bi bilo smestno, da bi nadzorstvo nad prodajo blagovnih rezerv prevzel sindikat. Tako ne bi bilo prednosti za tiste, ki imajo veze in poznanstva pri teh izrednih nakupih. Če je vlada s to potezo skušala

nekoliko umiriti cenovni skok živil, pa je v isti sapi uvedla bančne visoke obresti za potražniška posojila, kar bo omejilo prodajo in onemogočilo večje nakupe, trgovski mreži pa nepolnito skladišča. Vsekakor bo morala vlada zniževati ceno živil za daljše obdobje z drugačnim prijemom, kot je bil ta ponosrečni.

Jože KAUCIČ, Lomanoše 6, 69236 GORNJA RADGONA

NOVO IZ ITALIJE

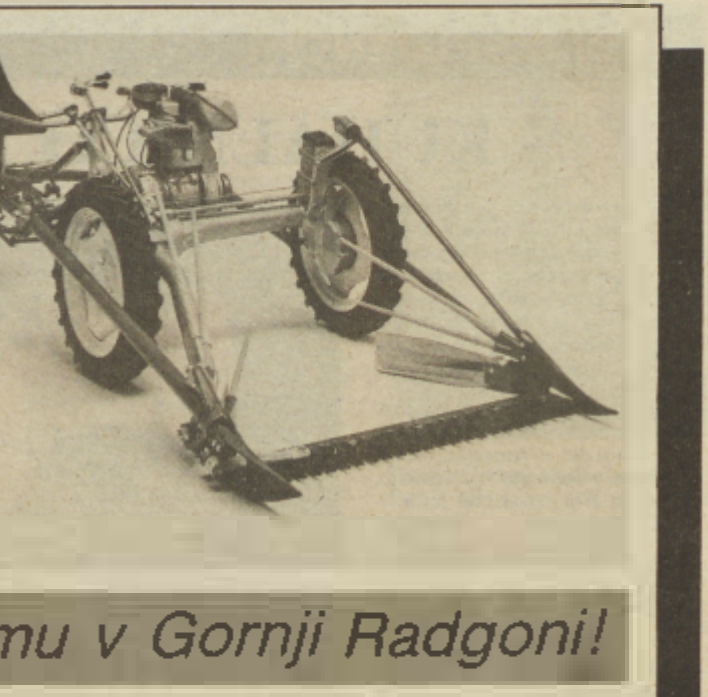

CAMPAGNOLA SRL

BCS IN **MAB**

Kosilnice, motokultivatorji in okopalniki

Obiščite nas na sejmu v Gornji Radgoni!

PNEVMATSKA ORODJA — KOMPRESORJI ZA SADJARSTVO IN VINOGRADNIŠTVO

CAMPAGNOLA SRL

PRIMEX PRIMORJE EXPORT
nova gorica p.o. jugoslavija

Informacije in prodaja: trgovina mejni prehod Vrtojba (Nova Gorica), tel.: (065) 32 901, 32 837
HMEZAD — AGRINA, TOZD MALOPRODAJA, Celjska cesta 7, 63310 ZALEC, tel.: (063) 711 319
Agrokombinat Krško — TOK Kmetijstvo, trgovina, storitve, Krško, Cesta krških žrtev 54, tel.: (068) 72 690 PRIMEX — Predstavništvo Maribor, Ulica 10. oktobra 9, Maribor, tel.: (062) 24 146

Najbližje predstavništvo PRIMEXA je v Mariboru, Ulica 10. oktobra 9, tel.: (062) 24 146

agrotehnika - gruda

n.s.o.o., Ljubljana, Titova 38 40

PROIZVODNJA, NOTRANJA IN ZUNANJA TRGOVINA, SERVISI

LJUBLJANA, TITOVA 38, JUGOSLAVIJA
P.P. 254, H.C. 315-555, TELEX 31117
TITOVA 40, H.C. 312-833, TELEX 31117

Vabimo obiskovalce 27. kmetijskega sejma v Gornji Radgoni od 19.—27. avgusta 1989, da tudi letos obiščejo naš razstaveni prostor, kjer bomo razstavljali novejšje kmetijske stroje in ostalo našo dejavnost.

V okviru našega razstavnega prostora vam bomo pokazali nekaj starih — rabljenih strojev, s katerimi so delali naši starši. Razstavljali bomo še sredstva za varstvo rastlin in nadomestne dele, pnevmatiko in drugo tehnično opremo.

Kmetovalce in kmetijske strokovnjake vabimo v sredo, dne 23. avgusta 1989 ob 11. uri na predstavitev lahke kmetijske mehanizacije na razstaviščnem prostoru. Med sejmom lahko dobite vse strokovne nasvete o kmetijski mehanizaciji, rezervnih delih, mineralnih gnojilih in sredstvih za varstvo rastlin.

OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR AGROTEHNIKE — GRUDE LJUBLJANA, KUPUJTE IN IZKORISTITE VSE UGODNOSTI, KI VAM JIH NUDIMO NA TEM SEJMU IN V VSEH NAŠIH POSLOVALNICAH.

PRIDITE, PRIČAKUJEMO VAS!

dopisniki so zabeležili

ŽE PETNAJSTO LETO S PORABCI

Zveza tabornikov občine Murska Sobota ima že petnajst let trdne stike s Slovenci v Porabju na Madžarskem. In v vseh teh letih je že bilo nekaj skupnih akcij. Porabci so skupaj s prekmurski mi taborniki tabornili na taborniških zletih v Ilirski Bistrici in Mariboru ter v Beogradu. Prav tako pa je bilo že več takšnih srečanj v Pomurju, ob akcijah pomurskih tabornikov, ki so se jim pridružili še mladi Porabci. Včasih pa se sohoški taborniki udeležijo taborov na Madžarskem, običajno ob Blatnem jezeru. Vendar ne gre za pravo taborniško življenje, kajti takšne organizacije na Madžarskem ni. Bo pa to verjetno v prihodnje mogoče, ker se v sosednji Madžarski ustanavlja skavtska organizacija (skavti in gozdovniki pa so bili na Slovenskem, pred drugo svetovno vojno, predhodniki današnje taborniške organizacije).

Zaenkrat je rdeča nit soditja vanja Pomurcev s Porabci v tem, da bo mladi rod slovenskega življa čimvečkrat na obisku v domovini matičnega naroda. In tako je bilo tudi letos z udeležbo na 10. zletu slovenskih tabornikov od 1. do 10. julija v Medvodah. V skupini 58 tabornic in tabornikov iz treh pomurskih občin (G. Radgonja, Lendava, M. Sobota), ki so skupaj z mladimi iz severnoprimorske regije živeli v taboru z imenom Peter Klepec,

je v Medvode prišlo tudi pet mladih Porabcev: 10 letni Atila Gyöck, 13 letni Tomaž Gyöck, 13 letna Estera Šulič, 13 letna Agica Kosednar in 13 letna Györgyi Glanz. Kot mentor jih je spremljal 34 letni Alojz Hanžek. Vsi ti mladi Porabci obiskujejo osnovno šolo v Gornjem Seniku v Porabju na Madžarskem, ki je največja vas Slovencev. Njihov pionirski odred, ki nosi ime po madžarskem pesniku (sodohniku Francetu Prežerna) Szandorju Petoefiju, organizira številne izlete, vendar takšnih oblik taborjenja ne. Vsi mladi Porabci so bili na takšnem srečanju tabornikov prvič in jim je bilo 10 dni.

vno bivanje v Medvodah izredno všeč. Estera Šulič je sicer v Murski Soboti že gostovala s skupino njihovih lutkarjev s šole letošnjo pomlad, njihov vodnik Alojz Hanžek pa je bil že lani kot plesalec gornjeseniške folklorne na folklovnem festivalu v Beltincih (pa tudi na letošnjem 19. festivalu je plesal). Preostali so bili v matični domovini Sloveniji prvič in so bili izredno navdušeni nad obiskom Ljubljane, Kranja in potovanja po Gorenjski (Skofja Loka, Radovljica, Begunje in Tatališče Brnik).

Besedilo in slika: Filip Matko

Športni ribolov paraplegikov

Društvo paraplegikov pomurske regije, ki letos praznuje 10-letnico obstoja, je pred nedavnim organiziralo medregijsko tekmovanje paraplegikov v športnem ribolovu. Ob gramoznici ribiške družine v M. Soboti ob Bakovski ulici se je zbralo 13 tekmovalcev iz tekmovalcev iz celjskega, mariborskega in pomurskega draštila paraplegikov.

Ekspozit: 1. mesto Pomurje 1, 2. mesto Maribor 1, 3. mesto Pomurje II. Posameznik — član: Jože Magdič je zmagoval, za njim pa so se vrstili Drago Golob, Slavko Dunaj in Franc Stanjko, vsi iz društva Pomurje. Pri članicah je zmaga Marija Magdič pred Ivanko Kostevc. Ekipo so podelili diplome, posameznikom pa kolajne.

Tekmovanje paraplegikov v športnem ribolovu so materialno podprli delovni organizaciji Merkator SLOGA in Goceje ELRAD ter ribiška družina iz M. Soboti. Zmagovalci se bodo udeležili republiškega prvenstva paraplegikov na Bledu.

Filip Matko

PEVSKI ZBOR IZ NEDELICE — Glasba in pesem družita narode, pravimo. Le zakaj go bi še vasčanov? Verjetno so tako razmišljali v Nedelici in ustanovili mešani pevski zbor. Seveda ti mužje in ženske nimajo ambicij, da bi se na veliko predstavljali zunaj domačega okolja, saj so vsi zaposleni z vsakdanjim delom, pomembno pa je, da so se sestali, pridno vadili in zapeli. Nazadnje se je to zgodilo ob proslavi 10-letnice domačega gasilskega društva. Dolgotrajen uplavz je prav gotovo spodbuda za še teme ljubejšje poljenje pesmi, seveda tistih, ki jih najraje pojejo, to pa so seveda domače ljudske.

Foto: S. Sobočan

Ob Negovskem jezeru čedalje manj kopalcev

Ena najbolj obiskanih turističnih točk v Slovenskih goricah je Negovsko jezero. Jezero obiskujejo tudi tujci,

ki se zapišejo v spominsko knjigo gostišča Kramberger. Kljub lepemu kraju pa število kopalcev pada. Nekdaj se jih je ob jezeru zbralo nekaj tisoč, zlasti ob sobotah in nedeljah, danes pa jih ni. K temu je pripomogla slaba urejenost jezera, saj ob njem ni več bazenov za neplavalce. Voda je zaradi blata vedno kalna, ob jezeru pa ni več tušev za prhanje.

L. Kramberger

ASFALT NA PLITVIČKI VRH

Krajani Plitvičkega Vrha, ki sodi v krajevno skupnost Sp. Ščavnica, so pred nedavnim dobili 1100 metrov asfaltirane vaske ceste. Zbrali so 270 milijonov dinarjev, 80 pa jim je dala krajevna skupnost. Pri gradnji so pomagali tudi s prostovoljnimi delom in tako naložbo pocenili. Vasčanom je pomagal tudi Kmetijski kombinat Radgonja.

L. Kramberger

NISSAN — PRAVA IZBIRA ZA VSE POTREBE

NISSANOV PRODAJNI PROGRAM

- nissan micra 1,0 GL — cena 889.000 jenov
- nissan sunny 1,0 SLX — cena 1.169.000 jenov
- nissan sunny hatchback 1,0 SLX — cena 1.123.000 jenov
- nissan sunny limuzina 1,3 L avtomatič — cena 1.083.000 jenov.

TERENSKO VOZILO

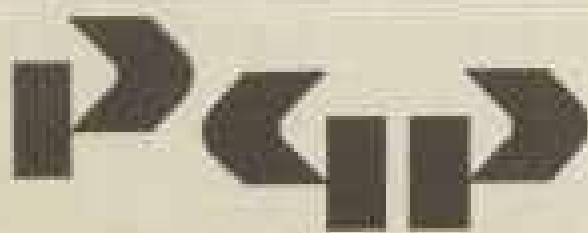
- nissan pathfinder 2,4 bencin — cena 1.838.000 jenov

1 DM = 73 JENOV!

DOBAVA TAKOJ

AVTOMOBIL NISSAN SE ODLIKUJE S SODOBNO KONSTRUKCIJO, ZMOGLJIVIMI MOTORJI, VARČNO PORABO GORIVA, BOGATO DODATNO OPREMO IN KAKOVOSTNO IZDELAVO!

Vse informacije: AVTOTEHNA, VARAŽDIN, Brače Radiča 16, tel.: (042) 49-466

**PROIZVODNO GRADBENO
PODJETJE p. o. LJUTOMER**

69240 LJUTOMER, Ormoška c. 3
telefon: (069) 81-533, 81-207

KMEČKI DOM

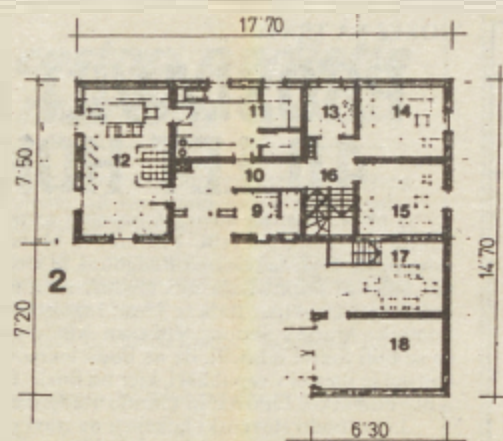
TOKRAT VAM PREDSTAVLJAMO NEKAJ PRIMEROV ENODRUŽINSKIH HIŠ, PRIMERNIH ZA NAŠO POKRAJINO

STE SE ODLOČILI ZA GRADNJO?

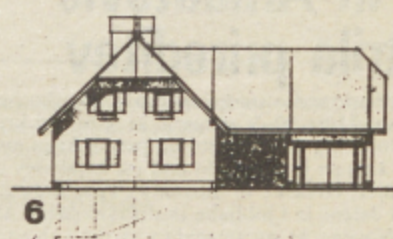
IZ NAŠEGA PROGRAMA VAM NUDIMO:

- izdelavo idejne zasnove objekta ter kompletne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbo objekta;
- izdelavo tipskih načrtov za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš;
- gradnjo stanovanjskih, poslovnih, industrijskih ter ostalih investicijskih objektov ali prostorov;
- obnovo in popolno sanacijo starih zgradb in objektov;
- izdelavo in montažo jeklenih konstrukcij ter proizvodnjo kovinskih izdelkov po naročilu;
- izdelavo, prodajo ter dostavo betona ter raznih izdelkov iz betona;
- prevzemamo in izvajamo vsa zaključna dela v gradbeništvu: fasade, vodovodne in električne inštalacije, inštalacije parnega ogrevanja, ključavničarska in kleparska dela, mizararska in tesarska dela ter druga zaključna dela pri gradnji in obnavljanju objektov.

**PRIHRANITE ČAS IN DENAR, ZATO STOPITE V STIK Z
NAŠIMI STROKOVNJAKI, KI VAM BODO POMAGALI
PRI REŠITVI VAŠEGA PROBLEMA!**

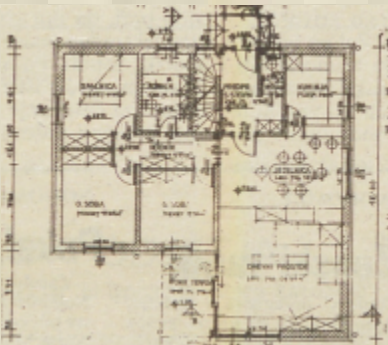

Tloris pritličja

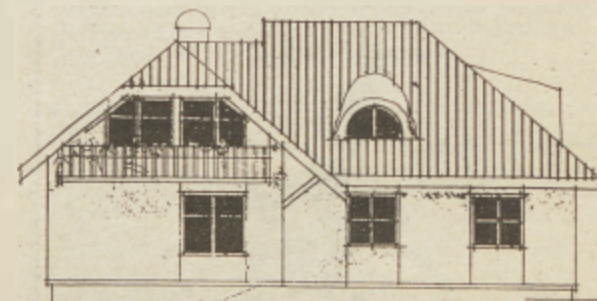

Fasada

ATRIJSKA HIŠA

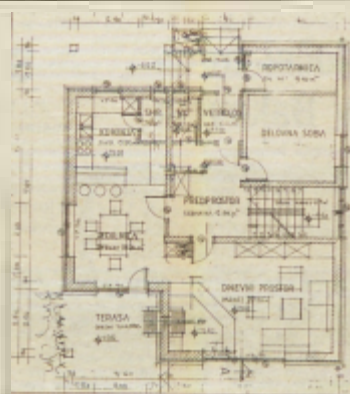

Tloris pritličja

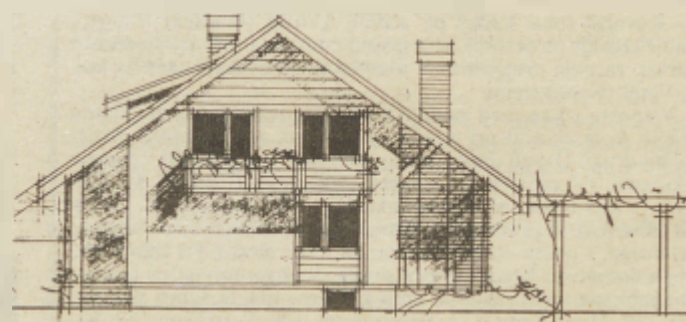

Južna fasada

**PRITLIČNA HIŠA
Z MANSARDO**

Tloris pritličja

Zahodna fasada

AVTORADGONA
Proizvodna transportna podjetja

69250 Gornja Radgona, Ljutomerska c. 29
tel.: 069/74-511 telex: 35 236 YUAR, fax: 069/74 359

**AVTORADGONA —
GORNJA RADGONA
PRODAJNO SERVISNI CENTER
IMT BEOGRAD**

**IZREDNI SEJEMSKI
POPUST**

**Na Kmetijsko živilskem sejmu
v Gornji Radgoni
od 19.—27. 8. 1989**

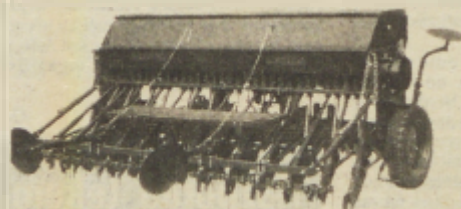
- proizvodi IMT
- traktorji
- priključki (plugi, sejalnice, freze, prikolice)

**Velika ponudba rezervnih delov
in zagotovljena servisna služba.**

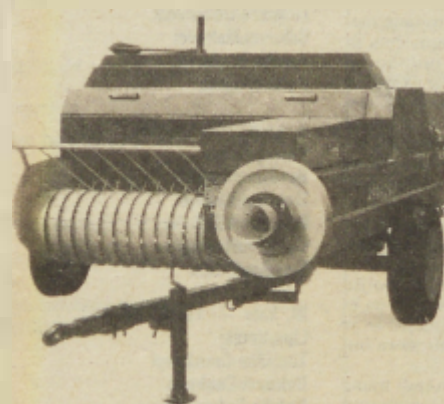
**PRILOŽNOST, KI JE
NE SMETE IZPUSTITI!**

IMP PANONIJA, kovinska in elektro industrija Murska Sobota, p. o.
Murska Sobota, Bujed čeva 1

ŽITNA SEJALNICA

POBIRALNA
STISKALNICA B-344

**KMETIJSKI STROJI IN
OPREMA, KI JIH
IZDELUJE PANONIJA**

- stroji za osnovno in dopolnilno predelavo obdelave tal (podrahljalniki, rotacijske freze, rotacijske brane, klasični predsetveniki)
- mehanske žitne sejalnice, 2,5 m — 6 m
- pnevmatski sadilniki panonija-becker, 4- do 12-redni
- rotokultivarji
- preše za seno in slamo
- obračalniki
- motorne rotacijske kosilnice
- brzoparalniki in košili za žganjekuno
- vinogradniške kosilnice, škroplilnice
- traktorski nakladalniki
- nadomestni deli za šivalne stroje
- oprema za živilsko industrijo
- visokonapetostni ločilniki
- orodja (režilna, vlečna in za brizganje plastike)
- razna kooperacijska dela

**Obiščite nas na sejmu
v Gornji Radgoni!**

M-KŽK GORENJSKE

Agromehanika KRANJ

Telefon: (062) 38 980, 38 861

VABIMO VAS NA 27. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM V GORNJO RADGONO OD 19. DO 27. AVGUSTA

RAZSTAVLJAMO IN PRODAJAMO!

ŠKROPILNA TEHNIKA IN DRUGA KMETIJSKA MEHANIZACIJA ... DO 40 % POPUSTA!

● PROGRAM LASTNE IZDELAVE

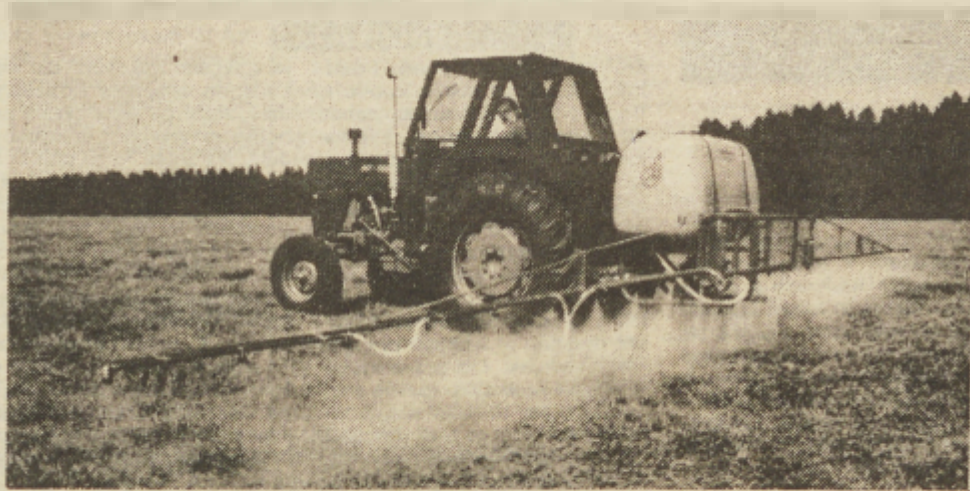
— stroji za varstvo rasti: škropilnice, od 200 do 500 litrov, pršilniki, 200 do 300 litrov, vlečni traktorski pršilniki, od 600 do 2500 litrov; stroji za pripravo zemlje pred setvijo, kultivatorji z ježem, 130 do 250 cm; druga kmetijska mehanizacija, sadilniki sadik, okopalniki in ospalniki za krompir itd.

● PROGRAM STROJEV IN PRIKLJUČKOV IMT-JA BEOGRAD

● PROGRAM STROJEV IN PRIKLJUČKOV TOMA VINKOVIĆ BJELOVAR

● KMETIJSKA MEHANIZACIJA DRUGIH IZDELOVALCEV

Vedno nas lahko obiščete v našem PSC Maribor, Primorska 9, tel. (062) 38 980, 38 861.

Traktor IMT Beograd z nošeno traktorsko škropilnico Agromehanika.

AKCIJA PROMETNE MILICE V POMURJU

Kljub najavi akcije dosti kršilcev

V petek so miličniki prometne milice pripravili v Pomurju široko akcijo (bila je sestavni del akcije, ki je potekala po vsej Sloveniji), v kateri so preverjali prometno varnost in spoštovanje cestnoprometnih predpisov pešcev, voznikov motornih koles in avtomobilistov. Trajala je od 7. zjutraj do 14. popoldne in v tem času so ustavili 843 udeležencev v prometu.

Ugotovili so 389 različnih prekrškov. Pri kaznovanju so bili zaradi najave akcije zelo strogi, saj so zrekli 335 mandarnih kazni, 13 udeležencev so prijavi sodniku za prekrške in še 41 kršilcev je bilo opozorjenih.

In kakšne prekrške vse so opazili miličniki? 20 voznikov z motornimi kolesi je bilo brez predpisane varnostne čelade, 236 avtomobilistov ni bilo privezanih z varnostnimi pasovi, 18 voznikom avtomobilov in motornih koles so zaradi tehničnih pomanjkljivosti vozila prepovedali nadaljnjo vožnjo in jim odvzeli primerna dovoljenja, 4 vozniku pa se že dopoldne niso mogli odreči alkohola in balonček, v katerega so morali pihati, je pozlezel že popoldne.

Dva dni pred to akcijo so miličniki prometne milice pripravili v vseh štirih pomurskih središčih podobno samostojno akcijo, ki pa je bila namenjena le voznikom motornih koles in koles z motorjem. Pri voznikih motornih koles so ugotovili 36 prekrškov, pri voznikih koles z motorjem pa 43 — v glavnem so bili brez predpisanih čelad. Pri voznikih motornih koles so štirje prijavi sodniku za prekrške, saj so med akcijo

s posebnimi fotometri ugotavljali tudi hrupnost njihovih jeklenih konjičkov in ti štirje so hoteli imeti (svoj po zvoku) malec bolj športna motorna kolesa. Kot da bi bila športnost v hrupu?

Če vse te podatke strnemo v končno razmišljanje, ugotovimo, da je kršilcev

ved, da bo prometna milica s podobnimi akcijami nadaljevala (najavljeno ali nenajavljeno), tista rešilna bilka, ki bo morda spalnevala marsikatero od nas.

Ob tem pa ugotavljamo, da mandatne kazni niso več tisti dejavnik, ki bi

cestnoprometnih predpisov še vedno preveč. Ob podatku, da je dopoldne na cestišču kar precej vinjenih, da se vozimo s tehnično slabimi vozili in da kršimo predpise, kjer se to da, se potem ne smemo zgražati, da je na cestah vsak dan toliko in toliko mrtvih, hudo poškodovanih in ranjenih. Zato je napo-

nas streežil, saj je inflacija razvednotila kaznovalni element. Dokler ne bomo sami prišli do spoznanja, da imamo predpise zaradi naše varnosti in zato, da bi ohranili čim več življenj, ne pa zato, da bi jih kršili, tako dolgo bodo potrebne akcije miličnikov prometne milice.

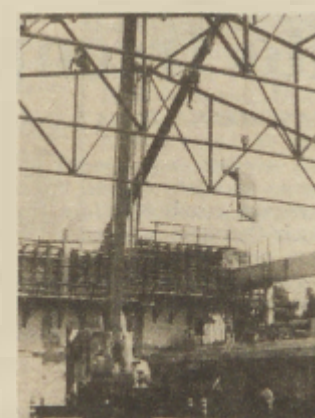
Dušan Loparnik

Bo telovadnica ostala nedograjena?

Ko se se lani v Radencih odločali o gradnji večnamenske dvorane in ne o telovadnici za potrebe bližnjih šol, ni nihče mislil, da se budi znašli pred tako velikimi finančnimi težavami.

Od aprila do konca avgusta bo izvajalec del, Konstruktorja Maribor, končal tretjo etapo gradnje, kakšno bo vnapre, pa ne ve nihče. Po mnenju Andreja Frangeža (direktor razvojnega sektorja Radenske, ki skrbi tudi za gradnjo telovadnice) naj bi financiranje večnamenskega objekta vključili v naslednji referendumski program občinskega samoprispevka.

Investor je Osnovna šola Ivan Kramar-Vojkovi, določa pa: krajina skupnosti Radenci 50 odstotkov, občinski samoprispevek 2,1, srednja

šola za gostinstvo in turizem 7,1, sredstva združene amaterske občine 7,8 in Radenska 28.

Svoj delež je do sedaj v celoti poravnala le Radenska, od ostalih samofinanciranj pa je odvisno, če bo telovadnica kdaj končana. Objekt bo sicer pokrit, vendar neogrevan, brez razsvetljave, brez toplotne izolacije in premečnih tribun. Njegova površina je 1057 kvadratnih metrov, še trimski kabine, ki meri 40 kvadratnih metrov.

Delavci Konstruktorja Maribor bodo turej konec avgusta končali z gradnjo telovadnice v Radencih iz preproste razloga: ker ni denarja.

Ku bo končana, bo gotova ena največjih dvoran v Pomurju.

Bernarda B. Peček

Imezad AGRINA ŽALEC

Cenjene poslovne partnerje in naše kupce vabimo, da nas obiščejo na 27. mednarodnem pomurskem sejmu v Gornji Radgoni. Pod ugodnimi sejmskimi pogoji vam ponujamo celoten program kmetijske mehanizacije. Po še posebno ugodnih cenah je program akcijske prodaje SIP-a Šempeter:

— novi pionir 20, 26	— vihar 80
— britev 135	— favorit 200, 220
— pajek 230, 340	— krpan 28
— tornado 35, 70	

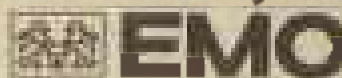
Cene so veleprodajne, drobnoprodajne marže ni, rok dobave takoj.

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

Imezad AGRINA ŽALEC

TOZD Veleprodaja, tel. (063) 713 211
telefaks (067) 11 131
telex 33545 AGRINA YU

TOZD Maloprodaja tel. (063) 713 211
telex 33545 AGRINA YU

63000 Celje, Mariborska 86,
telefon: 063/32-112, telex 335-12 YU EMO

SLEDITE BIO LINIJI EMO!
SLEDITE NAPREDKU!

EMO Celje vas vabi, da si na njihovem razstavnem prostoru v hali E — Pomurskega sejma v Gornji Radgoni ogledate

posodo za novi način kuhanja,

ki jo boste po zelo ugodnih pogojih lahko tudi kupili.

Poleg tega pa vam bomo predstavili tudi komunalni program

za čisto okolje

Dobrodošli vsak dan od 19. 8. do 27. 8. 1989 na razstavnem prostoru

EMO Celje

JELOVICA — ŠKOFJA LOKA

TUDI NA KMETIJSKEM SEJMU V GORNJI RADGONI
IZKORISTITE UGODNOSTI SEJMSKEGA NAKUPA:

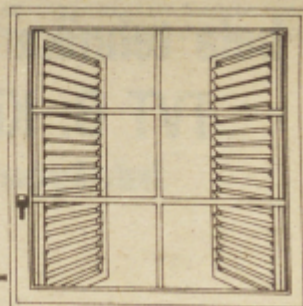
25%

popust za gotovinska plačila
pri nakupu stavbnega pohištva,
vrtnih garnitur in montažnih sten

35%

popust za gotovinska plačila
standardnega programa vhodnih
vrat

- brezplačen prevoz za večje nakupe
- ugodni prodajni pogoji za nakup montažnih hiš

OBIŠČITE NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR NA RADGONSKEM
SEJMU MED HALO A in C

KLUKEČ

Slovesno ob obletnici

Na Kukeču, eni najmanjših vasi v soboški občini, so slovesno praznovali 50. obletnico ustanovitve vaškega gasilskega društva. Razvoj društva bi lahko strnili takole: 1961, so zgradili vaško-gasilski dom, ki ga še vedno dograjujejo, 1979, so dobili motorno gasilsko brizgalno, 1986, pa so dobili še gasilsko orodno vozilo. Danes dela v društvu 14 aktivnih gasilcev, pomaga pa jim vsa vas. Na slovesnosti, ki so se je udeležili tudi gasilci okoliških vasi, so najbolj prizadevnim podelili priznanja. Jani D.

VARUJMO NARAVO

Kaj so posebni odpadki?

Odpadki so na splošno snovi, katerih nadaljnja predelava ali uporaba je gospodarsko nesmotna in jih je treba odložiti. Za posebne odpadke pa velja, da njih obdelava oziroma odlaganje zahteva posebno tehnologijo in tudi pozornost, saj gre za zelo nevarne snovi. Nestrokovno odlaganje teh odpadkov v okolje je za širšo skupnost v daljšem času, čisto pa tudi kratkoročno, zelo škodljivo. Šaj so torej posebni odpadki. Uvrščamo jih v štiri skupine. V prvi so: galvanske kopeči, kisle in bazične raztopine, gošče, ki nastajajo po nevtralizaciji prej omejenih odpadkov, odpadna olja in emulzije ter oljne in emulzijske gošče, ostanki barv in lakov, strjena lepila in smole, plastične mase in guma, odpadki tekstilne industrije, filtri in sredstva za absorpcijo, ostanki biocidov in zdravil, livarski peski, odpadki pen po gašenju požarov, vnetljive snovi, onesnažene zemlje. V drugi skupini so odpadki, ki vsebujejo halogene snovi. V tretji skupini so odpadki iz hlinišnic in raznih biokemičnih laboratorijev in ohratov, v četrta skupini pa radioaktivni odpadki. V prvi skupini so torej odpadki, ki jih je mogoče z razmeroma enostavnimi postopki nevtralizirati ali uničiti, pri čemer pa je najbolj problematično odlaganje ostankov iz teh postopkov. V drugi skupini so izjemno problematični odpadki, ki vsebujejo halogene snovi. Vse te odpadke, ali vsaj večino, imamo tudi pri nas. Ali znamo z njimi ravnati in ali jih odlagamo na primerna mesta — to pa je posebno vprašanje, na katero bi potrebnemu čimprej našli odgovor. J. D.

Šestdeset let GD Bogojina

Gasilsko društvo Bogojina je ob praznovanju 60-letnice delovanja preteklo nedeljo pripravilo gasilsko slovesnost s kulturnim programom. Udeležence slovesnosti, številne gasilce, občane in goste, je najprej pozdravil predsednik društva Izidor Camplin. O šestdesetletnem delovanju

opreme. Pomembna pridobitev za delovanje gasilskega društva pa je preureditev prostorov in nakup avtomobilske cisterne. V imenu krajevne skupnosti je na prireditvi spregovoril predsednik sveta Jože Horvat. Podpredsednik GZS in predsednik OGZ Murska Sobota Ernest Eöry pa

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

Silovito trčenje v Dokležovju

Prometne nevarnosti minulega tedna označuje predvsem veliko prometnih nesreč, ki so jih povzročili vozniki koles z motorjem. Se vedno je čelada nekaterim očivid, če pa pride do nesreče, so posledice hude. Žal moramo v prometni kroniki spet pisati o smrtni nesreči.

PREHITEVAL PO LEVI

8. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Dolgi vasi. Voznik kolesa z motorjem Franc Sohočan iz Mostja se je peljal iz Lendave proti Dolgi vasi. V bližini samoposredne trgovine je dohitel voznika tovornega avtomobila Stefana Meplca iz Čentiba, ki je pravilno zavijal na levo. Sohočan je kljub temu prehitel po levi strani in trčil v tovornjak. Sohočan je padel in se poškodoval.

ZANESLO GA JE NA BANKI NO

8. avgusta se je zgodila prometna nesreča v Dolini. Voznik osebnega avtomobila Jože Horvat iz Doline se je peljal iz Lendave proti Pincam. V Dolini ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na levo bankino nato pa v občestni jarek. Horvat se je poškodoval.

IZSILJEVAL PREDNOST

Kolesar Vlado Milošević iz Črnačevca se je peljal iz Polane proti zaseku Pušča. V križišču s prednostno cesto ni upošteval znaka STOP in tako izsilil prednost pred voznico osebnega avtomobila Melko Novak od Jurja. Pri trčenju se je kolesar lažje poškodoval.

PODLEGEI. HUDIM POŠKODBAM

10. avgusta se je pri Dokležovju zgodila huda prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Aleksander Nemeš iz Salovec je vozil iz Dokležovja proti Ljakovcem.

V križišču z regionalno cesto ni upošteval znaka STOP in izsilil prednost pred voznikom tovornega avtomobila Idrizom Osmanijem iz M. Sobote, ki je vozil z neprimerne hitrostjo. Prišlo je do silovitega trčenja, pri katerem je Nemešovo vozilo odbilo v desni občestni jarek, kjer je trčilo v drevo, tovorni avtomobil pa se je prevrnil na bok.

Voznik Nemeš je zaradi hudih poškodb na kraju nesreče umrl. Lažje sta se poškodovala voznik Osmanij ter sopotnika Mirsad Rušiti iz Tetova in Ljubomir Petrovič iz Varvarina.

VOZIL JE BREZ ČELADE

12. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Kapci. Voznik kolesa z motorjem Alfred Praša iz Kapce se je peljal proti Mali Polani. Ko je pripeljal do hiše št. 9 v Kapci je z dvonosa nenaadoma pripeljal voznik kolesa z motorjem. Voznik S. T. iz Kapce ni nosil varnostne čelade. Pri trčenju sta oba padla, pri čemer se je S. T. hudo poškodoval.

ZAPELJAL NA LEVO

12. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Gaberju. Voznik kolesa z motorjem M. H. iz Gornjega Lakoša se je peljal po magistralni cesti iz Gaberja proti Lendavi. Med vožnjo ni nosil varnostne čelade. V bližini vaškega doma v Gaberju, ki ga je vozil Stefan Hozjan iz M. Polane. Pri trčenju se je Hozjan hudo poškodoval.

TRČENJE V RADENCIH

13. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Radencih. Voznik

osebnega avtomobila Aleš Miljevič iz Radenc je vozil proti Hrustju-Moti. V bližini avtohukse postaje v Radencih je prehitel kolesarja in zaradi tega zapeljal na levo stran vozišča ter tako zaprl pot vozniku osebnega avtomobila Francu Weingerlu iz Maribora, ki je pripeljal nasproti. Prišlo je do trčenja, pri katerem se je lažje poškodovala Lada Weingerl iz Maribora.

TRČILA STA MOPEDISTA

13. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Lešanah. Voznik kolesa z motorjem Ignac Simonč iz Plavčkega Vrha se je peljal iz Lešan proti Zg. Ščavnic. V križišču enakovrednih cest je zavijal na levo proti Sp. Ščavnic in izsilil prednost pred voznikom kolesa z motorjem F. S. iz Lešan. Pri trčenju se je F. S. lažje poškodoval. Oba mopedista sta nosila varnostno čelado.

NI BIL PRIPET Z VARNOSTNIM PASOM

13. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v M. Soboti. Voznik osebnega avtomobila Jožef Žižek iz M. Sobote je vozil po Gregorčičevi ulici proti Lendavski. Pri hiši št. 53 je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na levo in trčil v vrtno ograjo. Pri tem se je Žižek hudo poškodoval, saj ni bil pripet z varnostnim pasom.

POŠKODBA MOTORNEGA ZMAJA

8. avgusta dopoldne je Janko Bezjak iz Gajevec v Veržetu prikazoval letenje z motornim zmajem. Ob pristajanju na rezervni pristajalni stezi je pilot opazil, da je zračnica pristajalnega kolesa prazna, a je kljub temu pristal. Po zanašanju ga je obrnilo na bok. Motorni zmaj se je poškodov. Skode je za 400 milijonov.

J. D.

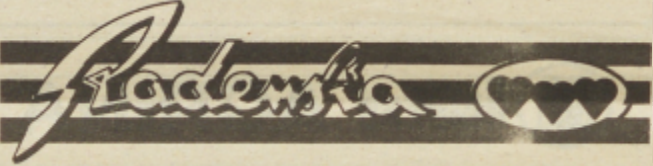
Kljub prometnemu znaku STOP, pred katerim bi morali vozniki ustaviti, še vedno prihaja do hudih prometnih nesreč, ki po pravilu zahtevajo človeška življenja. Tako je bilo tudi pri Dokležovju minuli teden. Ko je za posledicami poškodb na kraju nesreče umrl voznik Aleksander Nemeš, ki je trčil v tovornjak.

(Foto Loparnik)

društva je govoril tajnik Franc Filo. Gasilsko društvo je bilo v Bogojini ustanovljeno na pobudo mizararskega mojstra Evgena Kutuša. Po ustanovitvi društva so v Bogojini zgradili gasilsko orodjarno in prvo ročno brizgalno zamenjali za drugo. Kasneje so tudi to zamenjali za rabljeno motorno, naposled pa kupili najsoodnejšo motorno brizgalno. V letu 1953 so ustanovili prvo žensko desetinno in izkopali prvi gasilski vodnjak. Ob praznovanju 40-letnice je društvo razvilo svoj prapor. Leta 1972 so si zgradili prostore. Potem so pred devetimi leti kupili orodno gasilsko vozilo, dobili radijsko zvezo ter si priskrbeli še nekaj potrebne

je v svojem nagovoru dal nekaj koristnih usmeritev za nadaljnje delo, zlasti pa se je zavezal za še boljše preventivo in strokovno delo. Na zboru je bil tudi še edini živeči ož ust. ovitelj družstva, Janez Štefko. V kulturnem programu so soustvarjali domači pevci in mladi gasilci z bogojinske osnovne šole. Ob tej priložnosti so zaslužnim podelili republiška, občinska in društvena priznanja. Republiško odlikovanje 1. stopnje je dobil Stefan Gaspar, odlikovanje druge stopnje pa: Gasilsko društvo Bogojina, Janez Štefko in Izidor Camplin. 3. stopnje pa Ladislav Štefko.

F. Maučec

ZDRAVILIŠČE RADENSKA n. sol. o. RADENCI objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja tozda Naravn. zdravilišče prosta dela in naloge

IZVAJANJE ANIMACIJ

Pogoj: viš. ošolska izobrazba ekonomske ali hotel. smeri, 2 leti delovnih izkušenj, pasivno znanje nem. jezika in angleškega jezika

Poskusno delo 3 mesece

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite 8 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče Radenska Radenci, ovska-sol. služba.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 45 dneh po prijavi objave-roka

Zdravilišče Radenska n. sol. o. Radenci razjavlja ob-javo prostih del in nalog vodenje animacij in je bifa v Vestniku, dne 10. 8. 1989.

avljala ob-editev, ki

KOVINOTEHNA

NA SEJMU V RADGONI

od 19.—27. avgusta

HALA E

bela tehnika — mali gospodinjiski aparati — akustika — posoda — ogrevalna tel. ka

TVT B. Kidrič — elektromotorji — električno ročno orodje — keramične ploščice

POPUSTI — POTROŠNIŠKA POSOJILA!

nemogoče je mogoče

KOVINOTEHNA

*Niti z bogom nisi rekel
mi roke nam podal,
vrti te zveľa je prehitra,
a v naših srcih boš ostal*

Tiho, nepričakovano in mnogo
prezgodaj nas je v 52. letu starosti
brez slovesa zapustil naš dragi

Jožef Kološa

iz Sela

Oh boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki so v najtežjem trenutku priskočili na
pomoč, nam stali ob strani in nam pomagali

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalo-
stinke ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter
mu darovali vence in cvetje. Hvala predstavniku KS za poslo-
vilne besede.

ŽALUJOČA družina Kianec

ZAHVALA

Oh boleči izgubi naše ljube žene,
mame, sestre, svakinje in tete

Agate Kovačič

roj. Horvat
z Melince

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo tako v velikem številu
pospremili na njeno zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam
pa izrekli ustna in pisna sožalja in sočustvovali z nami.

Posebna hvala g. kaplanu in g. Tunčku za lep cerkveni obred
ter govornici za ganljive besede pri odprtem grobu, pevkam,
sodelavcem Bliska in sodelavkam Mure iz tozda Ženski plašči.
Posebna hvala še dr. Čaru ter medicinski sestri za zdravljenje
in lajšanje bolečin.

ŽALUJOČI VSI NJENI

*Si mislite lahko, da strašna je rana,
katera zadela je naše srce,
nikdar več na zemlji ne boče izprana,
bolela nas boče do zadnjega dne.*

V 44. letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustil
naš dragi sin, brat in vnuk

dr. Viljem Balažič

zobni zdravnik
iz Moravskih Toplic

Oh boleči izgubi našega dragega sina, brata in vnuka se iskre-
no zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, znancem
in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nas tolažili, daro-
vali vence, cvetje, pisno ali ustno izrekli sožalje ter dragega po-
kornika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala govornikom za poslovilne besede, sodelavcem
ZID in DO Mura.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete ža-
lostinke in gudbenikom.

Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Selo

Zalujoči: mama, oče, stara mama, sestra Erika z možem Ferijem
ter nečaka Roman in Tanja.

*Trenutek je, le bežen hip
previrgan in najdražjega srca utrip
Odsel si, več te ni,
v srcih in spoznanje nas boli, boli.*

ZAHVALA

Nepričakovano je kruta usoda
odtrgala od nas dragega sina, bra-
ta, strica in nečaka

Feliksa Gjergjeka

10. 1. 1949 — 29. 6. 1989
iz Motovilec

Oh boleči tragični izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorod-
nikom, dobim susedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste
nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli
sožalje, darovali vence in šopke in v dobrodušnih namene ter ga
v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke, govornici KS in govorniku ZM za ganljive besede,
vsem mladincem, gasilec in Jugoslovanov
25. maj iz Kongena ter kolektivu Družbene prehrane.

Vsem še enkrat iskrena hvala

ŽALUJOČI: mama, oče, sestra Darinka z družino in teta
Emilija

ZAHVALA

V 86. letu starosti je tiho in brez
slovesa za vedno zaspala dobra
mama, stara mama in prahabica

Neža Gašpar

roj. Gorza
iz Čepince

Iskreno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli
sožalje ter darovali vence in cvetje.

Hvala tudi g. župniku za opravljeni obred, pevcem za odpete
žalostinke in govornici KS tov. Zorki Uzelac

ŽALUJOČI: sinova Ernest in Kalman z družinama, hčerke Ma-
rija, Irena in Regina z družinami, vnuki in pravnuki ter drugo so-
rodstvo

ZAHVALA

V 84. letu nas je za vedno za-
pustil naš dragi oče in dedek

Ludvik Hari

iz Andrejec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, duhov-
niku, pevcem, gasilec, govornikom KS in gasilec
za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: žena, sin Ludvik in sin Karel z družino iz
Kanade

*Že leto dni je zemlja krije
v gomih tih morno spij,
sreča ljubeče več ne bje
in iz se več ne pogloblji,
a v naših srcih še živi*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 16. avgust, ko
je minilo leto dni bridke žalosti,
odkar nas je mnogo prezgodaj za-
pustil naš dragi mož, oče, dedek,
last in brat

Karel Barber

iz Markovec

Ne moremo verjeti, da si odšel tja, kjer ni trpljenja in bolečin.
Za teboj ostaja v našem domu praznina in v naših srcih nemir-
ljiva bolečina.

Hvala vsem, ki ste ga obdržali v lepem spominu.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Kak čudno je naše življenje,
srečno in hkrati nesrečno,
kratko bilo je naše življenje
in eno samo za vedno.*

V SPOMIN

18. avgusta je minilo sedem žalost-
nih let, odkar si naju zapustil ljubi
sin

Marjan Svetec

6. 12. 1957, študent medicine
iz Moravskih Toplic

Vedno bo ostal v spominu tvoj žalostni obraz, ko si se zadnji-
krat poslavljaj od naju

ŽALUJOČA MAMA IN OČE

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
holezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi oče in dedek

Štefan Smej

upokojeni šofer
iz Prečetinec 38

Z veliko bolečino v srcu se najlepše zahvaljujemo vsem sorod-
nikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli
ustna in pisna sožalja, darovali vence in cvetje ter ga v tako ve-
likem številu pospremili na njegovo zadnjo poti.

Iskrena hvala DO Centus iz Maribora. Hvala pevcem za odpete
žalostinke, govornikom za ganljive besede, gasilec in go-
spodu župniku iz Bučkovec.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerka Erika, vnuk Robert in zet Miki

*Kje si dragi moj in oče,
kje tvoj mali je obraz,
kje je tvoja skrbna ruka
ki skrbela je za nas?*

V SPOMIN

Ivanu Ritlopu

iz Žižkov

Zelo boleč je spomin na 20. avgust, ko mineva eno leto,
odkar je v prometni nesreči izgubil življenje naš dragi
mož, oče, stari oče, brat in svak.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

V SPOMIN

Minevata dve žalostni
leti, odkar te ni med
nami, naš najdražji

Beno Ščap

Dan brez tebe je prazen, v naših srcih pa
krvaveča rana.

VSI TVOJI

*Kje si ljubi moj in oče,
kje tvoj mali je obraz,
kje je tvoja skrbna ruka,
ki skrbela je za nas?
Ko živel sem, ljubil sem vsi vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vsi*

ZAHVALA

Ilude bolečine so nastale v naših
srcih, ko nas je 30. julija tako ne-
pričakovano v cvetu svojega življe-
nja, v 44. letu starosti, zapustil naš
dragi mož, sin, vnuk, brat in dober
zet

dr. Viljem Balažič

zobni zdravnik
iz Moravskih Toplic

Oh tej težki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, so-
rodnikom, prijateljem in znancem iz Moravskih Toplic in iz
Sela, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zad-
nji poti ter mu poklonili vence in cvetje ali v druge namene.
Hvala vsem govornikom za poslovilne besede, pevcem za od-
pete žalostinke, godbi za odigrane žalostinke in g. duhovniku
za pogrebni obred

ŽALUJOČI: žena Slavica, sinova Boštjan in Iztek ter tast Kolo-
man

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
holezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

Po težki boleznii nas je v 57. letu
starosti za vedno zapustila draga
žena, mama in sestra

Marija Lapoš

roj. Perkič
iz Kroga

Oh boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sose-
dom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali
ob strani, našo drago pokopnico v tako velikem številu pospre-
mili na zadnjo poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z na-
mi in nam izrekli sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta iz
Ljubljane, dr. Bitencu, višji medicinski sestri Emi za vso skrb
in pomoč med njeno dolgotrajno boleznijo, g. kaplanu za po-
grebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za
poslovilne besede. Hvala tudi IMP-ju Pasonja, SCT-ju, RK
Krog in nečaku Dragu za odigrano Tišino

Krog, 28. 7. 1989

ŽALUJOČI: mož Janez, sin Janez in drugo sorodstvo

BANOVCI, LJUTOMER, RAZKRIŽJE

Preveč dobrega ni dobro

Igre na vodi, pod vodo, v vodi... Zabave in smeja je bilo v Banovcih dno. Kakovost mora ostati takšna, kot je.

Za vse tiste, ki imajo duvaly kandi-
dicije (pivske in ponaševalske se
veda), je bil minuli konec tedna
v občini Ljutomer pravičen. Bu-
novska noč. Prleski sejmi in va-
ške igre so tri prireditve, ki so se
zvrstile v dobrih 24 urah. Lahko
bi začeli s pomanjkanjem koor-
dinacije pri prirediteljih, a sedaj
te teme ne bomo nujeno. Do-
valj ho, če povemo, kaj je bilo vi-
deti v teh dveh dneh.

Banovska noč s turističnimi
igrami je bila prva prireditev, ki
se je začela v soboto popoldne

še prespani maček) pa sta jih le
zbežala na plano in dika in
prejnjih stih let se je ponovila.
In ponudba? Manj sejmarijev,
več kupa in nekoliko skromnejši
kulturni program. Ob tem pa
moramo poudariti, da se je pri
nekaterih ponudba izboljšala
saj so branovske ženske po-
nujale odlični domači kruh in
pecivo, bilo je dovolj krupcev in
kvasenic, domačega vina... Pri-
reditelji turistično društvo Lju-
tomer pa še vedno ni uspela dol-
goletna namera, da kitarje v ce-

Obiskovalcev je bilo tudi na letošnjem (še potem) sejmu toliko kot prejšjo le-
ta.Tako se po tesniji nekaj žgali hlode. To je le eden od prikazov starih, izu-
mljih dejavnosti v krajevni skupnosti Razkrižje.

Dve uri in pol zabave in smeja
je bilo za tiste, ki so se dremali
ob hajanu v Banovcih. Občinska
turistična zveza je te igre pripra-
vila že drugič in lahko rečemo,
da je kakovostna ostala na tem
skoletni ravni. Igraj so bile igre
privlačne, zanimive in pestre. Tu-
di tokrat lahko naslovimo nekaj
kritike na poleg prireditve. Lani
so precej motile drugi, zabavni
deli, leto sta bila oba dela loče-
na. Za kakšno urico predolga.
Vaj ni bila prave povezave. Pri-
hodnje leto bi kazalo razmisliti o
treh različnih med igrami in Ba-
novsko nočjo, saj ho šele taku
prireditev dobila svoj smisel.
Vsekakor pa se je vredno potru-
diti in nadaljevati, saj gre resni-
čno za kakovost, ki jo pri drugih
prireditvah pogrešamo, saj daje-
jo občutek, da so namenjene sa-
me sebi in pridobitništvu.

Nedelja je bila v znamenju
vejma (popoldne) in vseh iger
na Razkrižju (popoldne). V poz-
nih jutranjih in zgodnjih dopol-
danskih urah je že kazalo, da bu
obiskovalcev manj kot običajno,
sonce in topla vreme tudi pa tudi

luti izrine z glavnega sejemskega
prostora nekam na obrobje.
Skratka – ob teh lepinih na-
pakah lahko rečemo, da je bil se-
jem kljub temu živ. Ker ima tur-
istično društvo Ljutomer novega
predsednika, lahko le upamo in
si želimo, da bo nova metla du-
bra pometala in da bu prihodnje
leto sejem boljči.

Popoldan pa so se na Razkriž-
ju začele kmečke igre. Tudi to
prireditev je organizirala turisti-
čna društva. Najprej so v povorki
predstavili nekatere že izumirle
dejavnosti v tej krajevni skupno-
sti: cesarje, domače opekarstvo,
tesarje... Igre, ki so bile v dru-
gem delu, so bile takšne kot prej-
šnja leta. Seveda samu po kuku-
vastih, po vsebini pa so se razliko-
vale. Tokrat so sodelovale tudi
ekipe iz sosednje Hrvaške, tako
da so Razkrižjani dodali še eno
značilnost – obmejno sodelova-
nje.

Zabave in veselja je bilo to-
krat v občini Ljutomer dovolj,
morda celo preveč, kajti – tudi
preveč dobrega ni dobro.

Dušan Loparnik

LJUTOMER

Uspela
krvodajalska
akcija

Zavod za transfuzijo iz
Ljubljane in občinska orga-
nizacija Rdečega križa Lju-
tomer sta minuli teden orga-
nizirala tradicionalno tri-
dnevno krvodajalsko akcijo.
Tudi letošnja je dobro uspe-
la, saj se je udeležilo okoli
800 krvodajalcev iz vseh
krajevskih skupnosti občine
Ljutomer.

Razveseljivo je, da se šte-
vilo krvodajalcev v tej občini
ne zmanjšuje in tudi odkloni
zaradi zdravstvenih težav so
pomprčni. Rdeči križ in se-
veda krvodajalci tako doka-
zujejo, da je človekoljubnost
v občini Ljutomer še vedno
na visoki ravni. Ob tej vsa-
koletni akciji pa pripravljajo
še dodatne krvodajalske ak-
cije, s katerimi skušajo za-
gotoviti dovolj te življenjske
tekočine za regionalno bol-
nišnico v Murski Soboti.

D. L.

KLOPOTEC ŽE POJE SVOJO PESEM

Klopotec je simbol naših go-
ric, ki preganja nepovabljene go-
ste, ko začne zoreti grozdje. Pa-
stavljanje klopotea je imelo vča-
sih svoje čare in z njim so bili
povezani številni običaji, ki pa so
žal že skoraj utonili v pozabo.
Spomine na nekdanje čase skuša
obuditi vinogradniško društvo
prekmurskih gorc Goričko, ki
deluje sicer le štiri leta, vendar je
s svojim delom že upravičilo ob-
stoj. Postavljanje klopotea na Je-
lovškovem bregu v Tešanovcih
naj bi postalo tradicionalno, da
imajo ljudje radi tradicijo, pa je
potrdila tudi množična udeležba
na nedeljski prireditvi, saj so na-
oja prišli vinogradniki in ljubite-
lji žlahtne kupljice od blizu in
daleč.

Klopotec je pripravljen in odslej naj do lrgatve odganja iz gorc nepova-
bljene goste.Udeležba ljudskih godcev in pevcev je bila tokrat še skromna, morda pa
bo že prihodnje leto to spodbuda za druge.

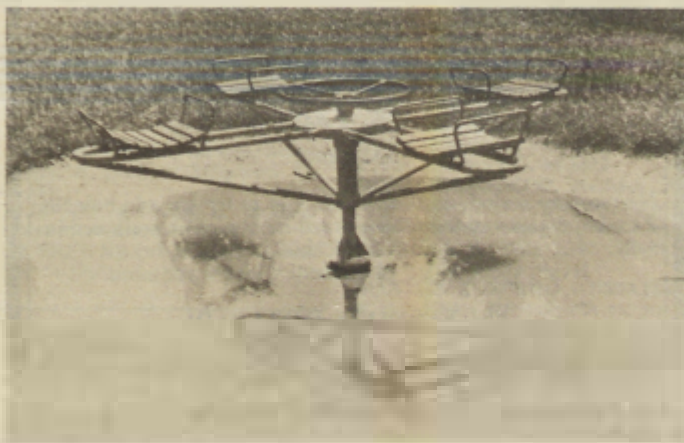
Organizatorji so letošnjo prire-
ditev skušali nekoliko popestriti,
saj so poleg samega ceremonijala
ob postavljanju klopotea k sode-
lovanju pritegnili tudi ljudske
godce in pevce. Žal je bila njihova
udeležba tokrat še skromna,
ker pa so to šele začetki, lahko že
na naslednji pričakujemo množič-
nejšo udeležbo. Pester je bil tu-
di spremljavajoči program spornih
prireditev, saj so se ekipe pome-
rile v majhen nogometu in vleče-
niju vrvi, na prireditvi pa so po-
dežili tudi priznanja vinogradni-
kom, ki so se udeležili letošnjega
društvenega ocenjevanja vin.

Tekst in foto: L. Kováč

Podoba nekega odnosa do igrišča

Otrokom in staršem, ki v letoš-
njem avgustu zavijejo na otroško
igrišče v soboškem parku, pogled
nanj ne daje nič kaj prijazne sli-

ke. Zanemarjeno je, čeprav so ga
še ne tako dolgo uredili, zdaj pa
zeva na toboganu luknja, veriga
na gugalnici se je odtrgala od gu-

Po močnejšem naliwu nastane pod majhnim vrtiljakom na otroškem
igrišču v soboškem parku bazen. V njem se zrcalijo sedeži in odnos
odraslih do otrok, ki jih očitno ne jemljejo toliko resno, da bi jim v le-
tošnjem poletju z obilo padatin omogočili nemoteno igranje in vdolbino za-
suli. Tako malčkom ne bi bilo potrebno čakati, da voda izsuši sonce, in
mamice bi bile zadovoljnejše, tako pa imajo zaradi blata na otroških
oblečilih, ki ga pridobijo na zanemarjenem igrišču, več pranja in manj
časa za ukvarjanje z otroki.

mijastega nbroča, ki rabi za se-
dež, in trava presega normative,
če sploh kakšni so. Navsezadnje
niti potrebni niso, saj je že s pro-
stim očesom vidno, da jo je po-
trebno kusiiti, ku je previsoka za
hojo in v tem primeru za igranje
otrok.

Simbioza igrišča in obvoznice
v Murski Soboti že tako ni pri-
merna za zdravje, če pa je posre-
di še zanemarjenost igrišča, po-
tem se postavlja umestno vpraša-
nje, kam z malčki. V parku jih po
asfaltiranih poteh (tako kot dru-
ge sprehajalce) ogrožajo bicikli-
sti in motoristi, ki jih očitno nih-
če nima namena spraviti iz zele-
ne »oaze mira in oddiha«, do-
mačih vrtov pa tisti, ki živijo v
blokovskih in drugih stanova-
njih, nimajo. Največkrat so tako
prepušteni dvoriščem in dohri
volji odraslih, ki imajo le redki
poslub in (oh dodatnih delih) vsi
ve ekonomije – za preživetje)
možnost, da jih vegajajo. Del
vzgoje in odrasčanja pa je v
zgodnjih otroških letih prav igra
in zato potrebujejo otroci ureje-
na igrišča!

B. Bavčar
Foto: N. Juhnov

Lokvanji spet cvetijo, a le divji!

Negovsko jezero, ki ga domačini imenujejo kar »negovski basen«,
počasno dobiva spet podoba izpred desetih ali petnajstih let.

Lahko smo veseli vsakršne izboljšave, čeprav lahko opazimo
marsikatero »lepotno napako«. Tako je na primer koča sredi jezera,
do katere so včasih plavali vsi mladi »junaki«, se na njej sončili in na-
zej grede uirgali za svojo oboževalko kak lokvanjev cvet (to je seveda
prepovedano), spet na novo postavljena. Toda njena streha je tokrat
iz salonitnih plošč, na mostu pa je bolj malo prostora za sončenje.

Tudi lokvanji so zaenkrat le divji: čeprav nekateri trdijo, da so
tudi ti zelo lepi, bi bil užitek še večji, če bi na jezeru spet videli velike
bele ali rdeče cvetove.

Kdor se spomni, kakšno je bilo jezero pred leti, ko je bilo dno su-
ho in razpokano, je seveda tokrat vesel, da so v njem spet ribe in lo-
kvanji. Lahko pa bi bilo urejeno še marsikaj, saj je bilo v raznih os-
nutkih in načrtih zapisanih veliko želja. Bodo kdaj uresničene, ali pa
je to le začasna tolažba domačinov in pisarje vodilnih (ki bodo kmalu
odšli s položajev) za lastno mirno vest?

Bernarda B. Peček

Negovska koča spet stoji na stebrih sredi jezera. Je bolj moder-
na; s salonitno streho in gnezdom za storklje.Drugi
krajevni
praznik

V krajevni skupnosti Moravske
Tuplice od 14. do 20. avgusta 1989
proslavljajo drugi krajevni praznik.
S krajevnimi prazniki se želijo vsa-
ko leto spomniti svojih dosežkov ter
z njimi seznaniti širšo javnost. Ta-
ko so na lanskem prvem krajevnem
prazniku predstavili dosežke pri
modernizaciji ceste in kanalizacije.
Letošnji drugi krajevni praznik pa
bo v znamenju prevzema novega
ornodega gostiškega vozila ter so-
dopne računalne in restavracijske
opreme, za kar so že spomnili odlični
več kot sto milijonov dinarjev.

V enotni bodo članice turistične-
ga društva »Moravskih Tuplicah
za obiskovalce pripravile domače
dobrote, gostilni pa bodo ob obh-
kih naravnega zdravilišča prkazali
redstva za restavracije ljudi in neka-
tera protipozarna sredstva. Osred-
nja slovesnost ob krajevnem praz-
niku bo v nedeljo, ob 13. uri pred
gostiščem Kuhar. Ob tej priložnosti
bodo predali namenu ornide gosti-
ško vozilo ter podelili krajevna pri-
znanja.

F. Maučec

Zaključnje trase odvodnika geotermalne vode in izkop ob Ko-
pališki ulici v Murski Soboti pričata v velikem posegu v mestno oko-
lje. Od vrtnice SOB 1, ki poskusno energijsko oskrbuje stanovanj-
ski okoliš, bodo odvečno vodo, ki ima okoli 40 stopinj Celzija (zara-
di tega, ker je ne smejo spuščati v meteorno mestno kanalizacijo) od-
vajali v Ledavo. Spetoma pa jo izkoristili za ogrevanje soboškega
kopališča, ki ima mimogrede izjemno mrzlo vodo in zato slab obisk.
Če se izkaže kot dovolj topla in zdravilna pa pomeni voda, ki izvirja
iz globine pod pomurskim središčem tudi njegova perspektiva v sme-
ri razvoja zdraviliškega turizma in dodatne ponudbe obiskovalcem in
prebivalcem Murske Soboti.

Projekt odvodnika geotermalne vode je v soglasju z Zavodom
za ekonomiko in urbanizem (ter naravovarstveniki, ki so postavili
svoje pogoje) izdelal Projektni biro. Potekal bo prav mimo njega,
pri vstopu v park med kinom Park, in sekat tudi ulico Štefana Kova-
čiča, od vrtnice med bloki do Ledave pa bo meril 1,8 kilometra. Investir-
tor je samoupravna stanovanijska skupnost, svoja sredstva pa je pod-
okriljen svoje delovne organizacije Radenska, prispevala tudi Dia-
na, ki je že letos na pomlad pripravila idejno zasnovo razvoja letne-
ga kopališča s termomineralno vodo in njegov razvoj v smeri turisti-
čno-rekreacijskega centra.

B. Bavčar Foto: N. Juhnov